

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques
Royal University of Law and Economics

១៩៧១ * ២០១៤

សារណាមញ្ញប័ត្រការសិក្សា

ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ

ករណីសិក្សា៖ ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី ១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ថ្ងៃទី ១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៩

តាក់តែងឡើងដោយ

និស្សិតឈ្មោះ: **ឡុង មុនីរត្នន៍**
ម៉េង គីមចាន់

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ជាន់ ម៉េងសែន**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **ធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ**
ជំនាន់ទី១២

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៥

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០១៩

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

១៩៧១ * ២០២១

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ

ករណីសិក្សា៖ ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី ១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ថ្ងៃទី ១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៩

តាក់តែងឡើងដោយ

និស្សិតឈ្មោះ: **ឡុង មុនីរត្នន៍**
ប៊ែន គីមចាន់

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ហ៊ា ម៉េងសែ**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **ធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ**

ជំនាន់ទី១២

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៥

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០១៩

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាងខ្ញុំ ឡុង មុនីរត្នន៍ និង ខ្ញុំបាទ ប៉េង គឹមដាន់ជានិស្សិតនៃសាលកវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំសិក្សា២០១៨-២០១៩ ដែលបានសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សានៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៩លើប្រធានបទ “ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ” សូមសម្តែងនូវការដឹងគុណគោរព និង ថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ៖

លោកឪពុក អ្នកម្តាយ ជាអ្នកដែលផ្តល់នូវកំណើតដ៏ល្អ និងចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកូនទាំងពីរអប់រំទូន្មាន ប្រៀបដៅ ព្រមទាំងផ្គត់ផ្គង់អ្វីៗគ្រប់បែបយ៉ាងសម្រាប់ពួកយើងដ៏ល្អឥតខ្ចោះ ជាពិសេសលើកទឹកចិត្តដល់រូបកូនៗឲ្យខិតខំរៀនសូត្ររហូតដល់មកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។

ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រីទូបុរស ព្រីទូបុរសរង លោក លោកស្រីប្រធាន អនុប្រធានការិយាល័យគ្រប់ផ្នែក លោកលោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យគ្រប់ជំនាញ មន្ត្រីរាជការបុគ្គលិកទាំងអស់នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច។

លោកសាស្ត្រាចារ្យ ជា ម៉ែងសៃ ជាសាស្ត្រាចារ្យផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដែលជាសាស្ត្រាចារ្យណែនាំយើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ក្នុងការសរសេរ សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា ដែលបានជួយបង្ហាញផ្លូវ ណែនាំ ផ្តល់ការប្រៀនប្រដៅល្អៗជាច្រើន ព្រមទាំងចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ សម្រាប់យើងខ្ញុំទាំងពីរ។

ជាចុងក្រោយ យើងខ្ញុំទាំងពីរសូមគោរពជូនពរលោកឪពុក អ្នកម្តាយ ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រីទូបុរស ព្រីទូបុរសរង លោក លោកស្រី ប្រធាន អនុប្រធានការិយាល័យគ្រប់ផ្នែក លោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យគ្រប់ជំនាញ មន្ត្រីរាជការ បុគ្គលិកគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ទាំងអស់ឲ្យជួបប្រទះតែសុភមង្គលរកទទួលបានមានបាន និងទទួលបានជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ច។

អារម្ភកថា

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ វិស័យធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុមានមុខងារយ៉ាងសំខាន់ណាស់ ពោលគឺ អាចនិយាយបានថា បើប្រទេសមួយមានប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុរឹងមាំល្អប្រទេសនោះមុខជាអាចដឹកនាំ ខៀនសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសរបស់ខ្លួនបានយ៉ាងរលូនជាក់ជាមិនខាន។ ឬអាចនិយាយបានម៉្យាងទៀតថា វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនាគារពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងការធានាឲ្យមាន ស្ថេរភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ដោយសារប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដូចនេះវិស័យ ហិរញ្ញវត្ថុនិងធនាគារពិតជាសំខាន់ណាស់ ជាក់ស្តែងគឺការផ្តល់ឥណទានដែលវិស័យនេះបាន ជួយបង្កើន និងពង្រីកមុខរបរបន្ថែមទៀតដល់ប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើន ដែលត្រូវការដើម្បីបំពេញនូវ តម្រូវការខ្វះខាតនៃដើមទុន។

ឆ្លងកាត់ការសិក្សារយៈពេលបួនឆ្នាំកន្លងមកនេះ យើងខ្ញុំអាចសង្កេតឃើញថា ការផ្តល់ ឥណទាន គឺជាកាតាលីករដ៏ចាំបាច់នៅក្នុងវិស័យធនាគារ ដែលវាជាចំនួនលម្អិតមួយក្នុងរូបភាព នៃ ការផ្តល់នូវអត្រាការប្រាក់ ដើម្បីបង្កើនចំណូល ព្រមទាំងជម្រុញឲ្យសេដ្ឋកិច្ចជាតិមានចលនាថែម ទៀតផង។ ដោយហេតុថា ឥណទានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងរបបប្រចាំថ្ងៃ និងជាកាតាលី- ករដ៏សំខាន់ដើម្បីឆ្លើយតប នូវតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការបង្កើត និង ពង្រីកនូវស្ថានភាព អាជីវកម្ម។ ដូចនេះទើប ក្រុមយើងខ្ញុំធ្វើការសម្រេចចិត្តជ្រើសយកប្រធានបទ “ការគ្រប់គ្រងឥណ- ទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ” សម្រាប់ធ្វើការស្រាវជ្រាវទុកជាឯកសារ ដល់អ្នកសិក្សាទាំងឡាយធ្វើ ការស្វែងយល់បន្ថែមមួយចំណែកទៀត សម្រាប់ជាគន្លឹះដល់មិត្តអ្នកអានក្នុងការយល់ដឹងពីការរីក ចម្រើននៃវិស័យធនាគារ ជាពិសេសការគ្រប់គ្រងឥណទាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ យ៉ាងណាមិ- ញ ទោះក្រុមរបស់យើងខ្ញុំ បានព្យាយាមអស់ពីសមត្ថភាពទាំងកម្លាំងកាយកម្លាំងចិត្ត និង ថវិកា ដើម្បីទទួលបានបានសមទូទលនេះឡើយបានល្អយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គង់តែមិនអាចចៀសផុតពី កំហុសឆ្គងទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធ ខ្លឹមសារ និងកំហុសឆ្គងផ្សេងៗដោយអចេតនាឡើយ ដូច្នេះយើងទាំងពីរ សូមធ្វើការអភ័យទោសទុកជាមុនដោយក្តីអនុគ្រោះ។ យើងខ្ញុំចាំទទួលការផ្តល់មតិយោបល់ និង ការរិះគន់ស្ថាបនាពីសំណាក់លោកគ្រូគណៈកម្មាធិការវាយតម្លៃសាស្ត្រាចារ្យ និស្សិត និងមិត្តអ្នក អានទាំងឡាយដោយក្តីសោមនស្សរីករាយជាទីបំផុត។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះការចំណាយពេលវេលាដ៏ មានតម្លៃក្នុងការអានឯកសារនេះ។ យើងខ្ញុំសូមជូនពរ ដល់មិត្តអ្នកអានទាំងអស់គ្នា និងក្រុមគ្រូសារ ឲ្យជួបប្រទះតែពុទ្ធិពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លាងឃ្លាតឡើយ។

មាតិកា

បញ្ជីអក្សរកាត់..... v
បញ្ជីក្រាហ្វិច.....vi
បញ្ជីរូបភាព..... vii

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ..... ១
២. ចំនោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ..... ២
៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ..... ២
៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ ២
៥. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ..... ៣
៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ..... ៣
 ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ..... ៣
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....៤

ជំពូកទី១

រំលឹកទ្រឹស្តី

១.១. ធនាគារពាណិជ្ជ.....៥
 ១.១.១. និយមន័យ ៥
 ១.១.២. ការកកើតនៃធនាគារពាណិជ្ជ ៥
១.២. ធនាគារពាណិជ្ជនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា.....៦
 ១.២.១. ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ៦
 ១.២.២. ធនាគារអេស៊ីលីដា ៧
 ១.២.៣. ធនាគារកាថេ យូណៃធីត ៨
 ១.២.៤. ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ១០
១.៣. មុខងារ និងតួនាទីរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ..... ១១

ជំពូកទី២

ស្ថានភាពទូទៅនៃឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ

២.១. និយមន័យឥណទាន ១៣

២.២. ប្រភេទឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ ១៣

 ២.២.១. ឥណទានឯកជន..... ១៣

 ២.២.២. ឥណទានសាធារណៈ..... ១៥

២.៣. មុខងារ និងតួនាទីរបស់ឥណទាននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ១៥

២.៤. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន ១៦

២.៥. ការគ្រប់គ្រងឥណទាន ១៧

 ២.៥.១. មុខងារនៃការគ្រប់គ្រងឥណទាន ១៧

 ២.៥.២. ដំណើរការនៃការវិភាគឥណទាន ១៧

 ២.៥.២.១. ការត្រួតពិនិត្យឯកសារ ១៧

 ២.៥.២.២. ការប្រមូលព័ត៌មាន..... ១៨

 ២.៥.២.៣. មូលដ្ឋានក្នុងការសម្រេច ២០

 ២.៥.៣. ការត្រួតពិនិត្យឥណទាន ២១

 ២.៥.៣.១. ការត្រួតពិនិត្យឥណទានមុនពេលខ្ចី ២១

 ២.៥.៣.២. ការត្រួតពិនិត្យឥណទាននៅពេលខ្ចី..... ២១

 ២.៥.៣.៣. ការត្រួតពិនិត្យឥណទានក្រោយពេលខ្ចី ២៣

 ២.៥.៤. ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទាន ២៣

 ២.៥.៤.១. និយមន័យហានិភ័យឥណទាន..... ២៣

 ២.៥.៤.២. មូលហេតុដែលបណ្តាលឲ្យមានហានិភ័យឥណទាន..... ២៤

 ២.៥.៤.៣. យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទាន ២៥

 ២.៥.៤.៤. ដំណោះស្រាយចំពោះឥណទានមានបញ្ហា..... ២៥

 ២.៥.៥. អត្ថប្រយោជន៍នៃឥណទាន ២៦

 ២.៥.៥.១. សម្រាប់ធនាគារ..... ២៦

 ២.៥.៥.២. សម្រាប់ធនាគារ..... ២៦

២.៥.៥.៣. សម្រាប់អតិថិជន..... ២៦

ជំពូកទី៣

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

៣.១. គោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម..... ២៧

៣.២. ទីផ្សារគោលដៅ និងអតិថិជនគោលដៅសម្រាប់ការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម ២៧

៣.៣. នីតិវិធីក្នុងការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម..... ២៨

៣.៤. ប្រភេទរូបិយប័ណ្ណ ទំហំឥណទាន រយៈពេលឥណទាន និង អត្រាការប្រាក់ឥណទាន
គេហដ្ឋាន និង ឥណទានអាជីវកម្ម..... ៣១

 ក. ឥណទានគេហដ្ឋាន ៣១

 ខ. ឥណទានអាជីវកម្ម..... ៣៣

៣.៥. ការវាយតម្លៃលើការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម ៣៤

 ៣.៥.១. ការសិក្សាស្រាវជ្រាវព័ត៌មានអតិថិជន ៣៤

 ៣.៥.២. ការវិភាគឥណទានតាម៥'Cs..... ៣៥

៣.៦. ការបង់កម្រៃផ្សេងៗនៅក្នុងដំណើរការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម..... ៣៧

៣.៧. ការទូទាត់សងត្រលប់នៃការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម..... ៣៧

 ៣.៧.១. ការសងត្រលប់ទាំងដើម និងការប្រាក់នៅចុងគ្រាតែម្តង ៣៧

 ៣.៧.២. ការសងរំលស់ប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ថេរ..... ៣៨

 ៣.៧.៣. ការសងត្រលប់ការប្រាក់ថេរ និងប្រាក់ដើមនៅចុងគ្រា ៣៨

 ៣.៧.៤. ការសងប្រាក់ដើម និង ការប្រាក់បូកបញ្ចូលគ្នាថេរ(Annuity Loan)..... ៣៩

 ៣.៧.៥. ការគណនាការប្រាក់សាមញ្ញ ៣៩

 ៣.៧.៦. ការប្រាក់ផ្គូផ្គង ៤០

៣.៨. ការពិន័យជាសាច់ប្រាក់ចំពោះការខកខានទូទាត់សងតាមការកំណត់..... ៤០

៣.៩. អត្ថប្រយោជន៍នៃការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម ៤០

៣.១០. បញ្ជីក្រាហ្វិកបញ្ជាក់ពីបរិមាណឥណទានដែលធនាគារពាណិជ្ជបានបញ្ចេញ..... ៤១

 ៣.១០.១. ឥណទានគេហដ្ឋាន..... ៤១

 ៣.១០.២. ឥណទានអាជីវកម្ម..... ៤៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៥០

ការផ្តល់អនុសាសន៍ ៥១

ឯកសារយោង

បញ្ជីអក្សរកាត់

CRMD	Credit Risk Management Department
CAD	Credit Administration Department
AO	Account Officer
USAID	United States Agency for International Development
IFC	International Finance Corporation
UNDP	United Nations Development Program
SBC	Former Name of Cathay United Bank of Cambodia (Singapore Banking Corporation Ltd)
SWOT	Strength, Weakness, Opportunity, Threaten

បញ្ជីក្រាហ្វិច

ក្រាហ្វិចទី១ ទិន្នន័យឥណទានគេហដ្ឋានរបស់ធនាគារកាណាឌីយ៉ា	៤១
ក្រាហ្វិចទី២ ទិន្នន័យឥណទានគេហដ្ឋានរបស់ធនាគារអេស៊ីលីដា	៤២
ក្រាហ្វិចទី៣ ទិន្នន័យឥណទានគេហដ្ឋានរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃធីត	៤៣
ក្រាហ្វិចទី៤ ទិន្នន័យឥណទានគេហដ្ឋានរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.....	៤៤
ក្រាហ្វិចទី៥ ទិន្នន័យឥណទានអាជីវកម្មរបស់ធនាគារកាណាឌីយ៉ា	៤៥
ក្រាហ្វិចទី៦ ទិន្នន័យឥណទានអាជីវកម្មរបស់ធនាគារអេស៊ីលីដា	៤៦
ក្រាហ្វិចទី៧ ទិន្នន័យឥណទានអាជីវកម្មរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃធីត	៤៧
ក្រាហ្វិចទី៨ ទិន្នន័យឥណទានអាជីវកម្មរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.....	៤៨

បញ្ជីរូបភាព

រូបភាព២-១ ឡូហ្គូរបស់ធនាគារកាណាឌីយ៉ា.....	៦
រូបភាព២-២ ឡូហ្គូរបស់ធនាគារអេស៊ីលីដា.....	៧
រូបភាព២-៣ ឡូហ្គូរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃធីត	៨
រូបភាព២-៤ ឡូហ្គូរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.....	១០

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

បន្ទាប់ពីបានឆ្លងកាត់របបនយោបាយជាច្រើនរួចមក យើងសង្កេតឃើញថា បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានកំពុងស្ថិតនៅក្នុងសុខសន្តិភាព ទាំងផ្នែកនយោបាយ និង សេដ្ឋកិច្ចដែលបានផ្តល់ អត្ថប្រយោជន៍ដល់សាធារណៈជនទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស។ ដោយប្រកាន់យករបបសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរី ប្រទេសកម្ពុជាបានបើកទ្វារយ៉ាងធំទូលំទូលាយ ដល់វិនិយោគិនពីគ្រប់ទិសទីទាំងក្នុងប្រទេស និងបណ្តាវិនិយោគិនក្រៅប្រទេសជុំវិញពិភពលោក។ ប្រទេសកម្ពុជាត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុងការអភិវឌ្ឍខ្លួន ដើម្បីធ្វើការបោះជំហានទៅមុខ ក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មខ្លួនទៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចតំបន់និងពិភពលោក ដោយពង្រឹងប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនយ៉ាងស្វិតស្វាញទៅលើគ្រប់វិស័យ រួមមាន វិស័យឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម ទេសចរណ៍។ ល ។ ក្នុងនោះ យើងសង្កេតឃើញថា វិស័យធនាគារ គឺកំពុងវាយលុកទីផ្សារសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជាយ៉ាងខ្លាំងខ្លា ដែលបានជំរុញឲ្យជីវភាពរបស់ប្រជាជន និង សេដ្ឋកិច្ចជាតិកើនឡើងមួយកំរិតទៀតដោយសារមានការគាំទ្រពីសំណាក់អតិថិជន គ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈ បូកផ្សំនឹងការគាំទ្រ និងការលើកទឹកចិត្តពីធនាគារណ្តាលនៃប្រទេសកម្ពុជាផងនោះ ហេតុនេះធ្វើឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារជាច្រើនត្រូវបានបង្កើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ដែលបានធ្វើប្រតិបត្តិការ និងមានការប្រកួតប្រជែងរវាងបណ្តាធនាគារគ្នាឯង និងជាមួយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដទៃ ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជនបន្ថែម និង ភាពរីកចម្រើនរបស់ខ្លួនទាំងផ្នែកសេវាកម្ម ផលិតផលដែលជាតម្រូវការអ្នកប្រើប្រាស់។ ធនាគារដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសម្របសម្រួលដល់មជ្ឈដ្ឋានទូទៅខាងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនានា។ ក្នុងនោះដែរ សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែលទទួលបានការគាំទ្រពីសំណាក់សាធារណៈជនច្រើន គឺសេវាកម្មឥណទាន។ សេវាកម្មឥណទានបានជួយសម្រួលដល់ការរស់នៅរបស់ប្រជាជនយ៉ាងច្រើន ក្នុងការរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងចូលរួមពង្រឹងដល់ស្តង់ដាររស់នៅរបស់អតិថិជន ដោយផ្តល់នូវឥណទានដូចជា ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្មជាដើម។ ក្នុងការផ្តល់ឥណទានប្រភេទខាងលើ ធនាគារនីមួយៗក៏បានបង្កើតនូវយុទ្ធសាស្ត្ររៀងៗខ្លួន ដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងការវាយតម្លៃ និងវិភាគ ចំពោះឥណទានដែលផ្តល់ឲ្យអតិថិជនដែលអាចទប់ស្កាត់ហានិភ័យដែលអាចមានឡើង។ យុទ្ធសាស្ត្រនៃការផ្តល់ឥណទាននេះ ផ្តោតជាចម្បងទៅលើអត្ថចរិតអ្នកខ្ចី លទ្ធភាពនៃការសងត្រលប់ ប្រវត្តិនៃការខ្ចីឥណទានពីមុន និងលក្ខខណ្ឌនានា។ ជាងនេះទៅទៀតការសិក្សាទៅលើទិន្នន័យទាំងអស់នេះ ក៏អាចជាប្រយោជន៍ដល់ធនាគារក្នុងការគ្រប់គ្រងដំណើរការនេះដែលដឹកនាំ

ឲ្យមានភាពប្រសើរដល់ដំណើរការឥណទាន។ ដើម្បីឲ្យសេវាកម្មឥណទានមានសន្ទុះកើនឡើង ធនាគារផ្តល់ជូនសុវត្ថិភាព និងភាពជឿជាក់ដល់អតិថិជន។ ហេតុនេះដើម្បីសិក្សាឲ្យបានស៊ីជម្រៅ ទៅលើដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងនេះ ក្រុមយើងខ្ញុំបានសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសការសរសេរសារណា លើប្រធានបទ “ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ” នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

២. ចំណេញនៃការស្រាវជ្រាវ

វិស័យធនាគារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បាននឹងកំពុងអភិវឌ្ឍគួរឲ្យកត់សម្គាល់។ ធនាគារ ពាណិជ្ជបានផ្តល់នូវសេវាកម្មផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ រួមមាន សេវាបញ្ញើសន្សំ សេវាកម្មផ្ទេរប្រាក់ក្នុង ប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស សេវាកម្មប្រាក់កម្ចី ឥណទានខ្នាតធំ តូច សេវាកម្មធនាគារតាមទូរសព្ទ ដៃ និង សេវាកម្មជាច្រើនទៀត។ សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់បានជំរុញភាពងាយស្រួល និង ប្រសើរឡើង ក្នុងការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេស គឺ សេវាកម្មឥណទាន។ ក្នុងនោះ ដែរ ឥណទានដែលទទួលបានការគាំទ្រខ្លាំងជាងគេ គឺ សេវាកម្មឥណទានគេហដ្ឋាន និង ឥណ- ទានអាជីវកម្ម។ អាស្រ័យហេតុនេះ ទើបក្រុមយើងខ្ញុំជ្រើសរើសសរសេរសារណាអំពី “ការគ្រប់គ្រង ឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ” ដោយកំណត់នូវបញ្ហាយ៉ាងច្បាស់លាស់ក្នុងការស្រាវជ្រាវ ថា៖

- តើធនាគារពាណិជ្ជមាននីតិវិធីអ្វីខ្លះក្នុងការគ្រប់គ្រងឥណទានគេហដ្ឋាន និង អាជីវកម្ម?
- តើធនាគារពាណិជ្ជធ្វើការវាយតម្លៃទៅលើលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះមុនពេល កំឡុងពេល និងក្រោយ ពេលផ្តល់ឥណទាន?
- តើធនាគារពាណិជ្ជមានយុទ្ធសាស្ត្រយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ នៃឥណ- ទានដែលខ្លួនបានផ្តល់?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

- គន្លឹះសំខាន់ៗនៃពាក្យទាក់ទងទៅនឹងឥណទាន
- សិក្សាអំពីការគ្រប់គ្រងឥណទាន
- សិក្សាអំពីការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា
- ធ្វើការពិនិត្យ បកស្រាយ និងផ្តល់អនុសាសន៍

៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ

ដោយសារតែការសិក្សាមានរយៈពេលកំណត់ ក្រុមយើងខ្ញុំធ្វើការសិក្សាអំពី ការគ្រប់គ្រង ឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជារួមមានធនាគារអេស៊ីលីដា ធនាគារកាថេយ្យ

ណែនាំ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ និងធនាគារកាណាឌីយ៉ា។ យើងខ្ញុំផ្ដោតសំខាន់ទៅលើការសិក្សាស្ដីអំពី “ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ” ពីឆ្នាំ២០១៥ ដល់ឆ្នាំ២០១៨ ។

៥. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

❖ ចំពោះខ្លួនឯង

- មានចំនេះដឹងបន្ថែមក្នុងផ្នែកធនាគារ
- ទទួលបានចំណេះដឹងពីភាពជាក់ស្ដែងនៃការប្រតិបត្តិការនៅក្នុងធនាគារ
- ទទួលបានបទពិសោធន៍ខាងធនាគារដើម្បីយកទៅអនុវត្ត
- មានចំនេះដឹងបន្ថែមអំពីការគ្រប់គ្រង
- បំពេញលក្ខខណ្ឌដើម្បីបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

❖ ចំពោះធនាគារ

- ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះនឹងផ្តល់ឲ្យធនាគារនូវការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងឥណទានធនាគារឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។
- បង្ហាញពីចំណុចខ្លាំងនិងខ្សោយដើម្បីយកទៅកែច្នៃនិងពង្រឹងបន្ថែម។

❖ ចំពោះសាធារណៈជន

- ទទួលបានចំណេះដឹងពីគោលការណ៍និងនីតិវិធីការផ្តល់ឥណទាននៅក្នុងធនាគារ
- ផ្តល់គំនិត ចំណេះដឹងថ្មីក្នុងការវិវត្តន៍ និងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងឥណទាន
- បង្ហាញឲ្យដឹងពីភាពខ្លាំង និងខ្សោយនៃការផ្តល់ឥណទានរបស់ធនាគារដើម្បីឲ្យមានការប្រុងប្រយ័ត្ន

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឲ្យការស្រាវជ្រាវនៃប្រធានបទខាងលើមានប្រសិទ្ធភាព ក្រុមយើងខ្ញុំ បានផ្អែកទៅលើទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ។

❖ ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ

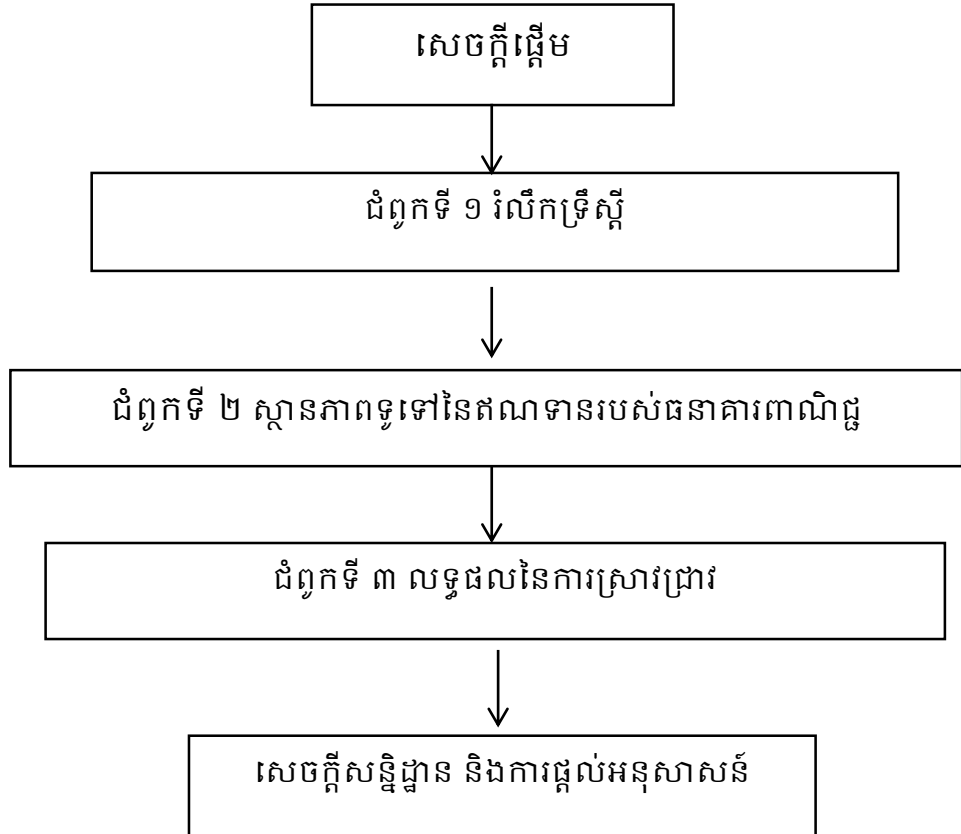
ទិន្នន័យនេះ គឺជាការប្រមូលបានពីឯកសារនានា និង ផ្សព្វផ្សាយនិងផ្សារភ្ជាប់ទៅលើទ្រឹស្តីដើម្បីសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រធានបទមានដូចជា៖

- ឯកសារទាក់ទងនឹងគោលការណ៍របស់ធនាគារដែលបានផ្តល់ឲ្យ
- ទិន្នន័យមួយចំនួនដែលបានរៀន

- ឯកសារនៅក្នុងបណ្ណាល័យ
- ឯកសារដែលដកស្រង់ពីរបាយការណ៍របស់និស្សិតបញ្ចប់ការសិក្សាឆ្នាំមុនៗ
- តាមរយៈអ៊ីនធឺណេត និង គេហទំព័ររបស់ធនាគារដែលផ្តល់ឲ្យ

៧. របបសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបែងចែកជាជំពូក ដូចតទៅ៖

ជំពូកទី១ **រំលឹកទ្រឹស្តី**

១.១. ធនាគារពាណិជ្ជ

១.១.១. និយមន័យ

ធនាគារ គឺជាឃ្លាំងដាក់ទ្រព្យ និងប្រាក់។ (សម្តេចសង្ឃរាជ ជូនណាត, ១៩៧៩)

ធនាគារ គឺជា ស្ថាប័នដែលផ្តល់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុជាពិសេសទៅលើ ប្រាក់បញ្ញើ ឥណទាន ផលិតផល និងបំពេញសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗទៀត។

ធនាគារពាណិជ្ជ គឺជា ធនាគារដែលធ្វើប្រតិបត្តិការជាមូលដ្ឋានលើសកម្មភាព ទាំង៣ នៃប្រតិបត្តិការធនាគារ ដូចជា ផ្តល់ឥណទាន សេវាប្រាក់បញ្ញើ និង អនុវត្តនូវមធ្យោបាយទូទាត់។

១.១.២. ការកើតនៃធនាគារពាណិជ្ជ

ធនាគារពាណិជ្ជបានរកឃើញនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩២៤ដោយពាណិជ្ជករនៅក្នុងស្រុកអូហ្គោធីរដី ដោយមានបេសកកម្មបម្រើសេចក្តីត្រូវការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និង អាជីវកម្មនៃតំបន់នេះ។ ការផ្លាស់ប្តូរនៃធនាគារពាណិជ្ជច្រើនចាប់ពី ឆ្នាំ ១៩២៤ ប៉ុន្តែការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ ចំពោះសមាគមន៍ដែលយើងបម្រើនៅដដែល។ ក្នុងនាមជាធនាគារមួយក្នុងចំណោមធនាគារសហគមន៍ដែលនៅសល់ និងមានប្រតិបត្តិការនៅតាមតំបន់មួយចំនួន ធនាគារពាណិជ្ជមានសមត្ថភាព តែមួយគត់គឺ ដើម្បីកែតម្រូវនូវដំណោះស្រាយធម្មតាសម្រាប់អតិថិជនរបស់យើងម្នាក់ៗ។ វិធីសាស្ត្រនេះអនុញ្ញាតឲ្យយើងមានភាពខុសគ្នាពីធនាគារថ្នាក់តំបន់ និង ធនាគារថ្នាក់ជាតិដែលជារឿយៗប្រើវិធីសាស្ត្រមួយដែលមិនសមស្រប។ អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ធនាគារពាណិជ្ជបានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមានជាច្រើន។ យើងបានផ្តោតលើការធ្វើវិនិយោគទុនទាំងក្នុងមនុស្ស និង បច្ចេកវិទ្យាដើម្បីធានាអតិថិជនរបស់យើងឲ្យមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាកម្ម និងសេវាកម្មល្អឥតខ្ចោះ។ យើងមិនដែលចង់ឱ្យអតិថិជនរបស់យើងមានអារម្មណ៍ថាពួកគេត្រូវជ្រើសរើសរវាងបច្ចេកវិទ្យា និងសេវាកម្មទេ។ យើងនៅតែខិតខំបន្តដើម្បីផ្តល់ជូននូវ អ្វីដែលល្អបំផុតសម្រាប់អតិថិជន។ ក្រុមអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់ធនាគារមានបទពិសោធន៍ធុរកិច្ចធនាគារជិត ១០០ ឆ្នាំហើយ ត្រូវបានគេលះបង់ដើម្បីបំពេញតម្រូវការអតិថិជន។ យើងជឿជាក់លើការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់និយោជិតនីមួយៗ ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តធម្មតាដែលអតិថិជនរបស់យើងសមនឹងទទួលនិងរំពឹង។ យើងមានមោទនភាពចំពោះខ្លួនឯងក្នុងការផ្តល់ជូននូវសេវាកម្មអតិថិជនប្រកបដោយគុណ-

ភាព និងធ្វើការសំរេចចិត្តក្នុងស្រុកយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ នៅក្នុងបរិយាកាសធនាគារនាពេលបច្ចុប្បន្ន ធនាគារជាច្រើនមានទំហំធំធេងពេក ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តសមស្របនៅពេលវាទាក់ទងនឹងអតិថិជន។ "ធំធេង និងបរាជ័យ" ហាក់ដូចជាមានន័យថា "ធំពេកដើម្បីបម្រើ" ។ ខណៈពេលដែលយើងបន្តរីកចម្រើនយើងនឹងនៅតែមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា ក្នុងការធ្វើឱ្យអតិថិជនក្លាយជាអាទិភាពកំពូលរបស់យើង។ វាចាប់ផ្តើមទាំងអស់ដោយទស្សនវិជ្ជាសាមញ្ញមួយនៅឆ្នាំ ១៩២៤ ។ ធនាគារសហគមន៍មួយដែលបាន ផ្តល់ជូននូវសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្ទាល់ខ្លួនជាមួយនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះសហគមន៍។ ខណៈពេលដែលយើងបានបន្តស្ថាបនាលើបេតិកភណ្ឌរបស់យើងនិងសម្របខ្លួនទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរធនាគារពាណិជ្ជមិនដែលរង់ចេញពីទស្សនវិស័យនេះទេ។ (Profitstar, 2019)

១.២. ធនាគារពាណិជ្ជនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

សព្វថ្ងៃប្រទេសកម្ពុជាមាន ធនាគារពាណិជ្ជចំនួន៤៣ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការ និងផ្តល់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងល្អ។ ដោយសារតែច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ១៩៩៩ ធ្វើឱ្យធនាគារពាណិជ្ជមួយចំនួនត្រូវបានបិទទ្វារដោយសារមានមូលហេតុច្រើន និងច្បាប់នេះកំណត់ឱ្យធនាគារពាណិជ្ជមានការពង្រឹងខ្លួនឱ្យមានភាពរឹងមាំ ដើម្បីឱ្យអតិថិជនមានជំនឿចិត្ត ហើយងាកមកប្រើសេវាកម្មធនាគារពាណិជ្ជ និងលក្ខខណ្ឌថ្មីដែលធ្វើឱ្យធនាគារពាណិជ្ជប្រឈមខ្លាំងជាង គឺការបង្កើនដើមទុនអប្បបរមាចំនួន ១៥០,០០០ លានរៀល។ ដើមទុននេះត្រូវរក្សាទុកនៅធនាគារកណ្តាលចំនួន ១០%ដោយទទួលបានអត្រាការប្រាក់ ១/២ នៃអត្រាការប្រាក់បំណុលហិរញ្ញប្បទានចំពោះប្រាក់រៀល ឬ ៣/៨ នៃ SIBOR ចំពោះរូបិយប័ណ្ណ។ (លោក ង៉ុយ ធឿន, ២០១៦)។ ធនាគារពាណិជ្ជដែលក្រុមយើងខ្ញុំលើកឡើងមានដូចខាងក្រោម៖

- ១.២.១. ធនាគារកាណាឌីយ៉ា**
- ឡូហ្គូរបស់ធនាគារកាណាឌីយ៉ា

➢ ការកើតរបស់ធនាគារកាណាឌីយ៉ានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ធនាគារកាណាឌីយ៉ាត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី ១១ ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ ១៩៩១ ដោយមាន Canadia Gold និង Trust Corporation LTD ក្រោមការវិនិយោគរួមគ្នាជាមួយប្រជាជនកម្ពុជានៅក្រៅប្រទេស និង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និង ជាគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុការិយាល័យតែមួយដែលគ្រប់គ្រងដោយអតីតបុគ្គលិកនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ម្ចាស់ភាគហ៊ុនកម្ពុជា និង កាណាដា។ សកម្មភាពសំខាន់ៗ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើប្រតិបត្តិការការផលិតបន្ទះមាស និងការផ្តល់ឥណទានដល់ឈ្មួញក្នុងស្រុក។ នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែមេសាឆ្នាំ ១៩៩៣ ឈ្មោះរបស់គ្រឹះស្ថាននេះត្រូវបានប្តូរទៅជា "កាណាឌីយ៉ាអិលធីឌី" និងបន្ទាប់មកទៅ "ធនាគារកាណាឌីយ៉ាភីអិលស៊ី" ។ នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែធ្នូឆ្នាំ ២០០៣ ជាធនាគារពាណិជ្ជដែលចុះបញ្ជីក្រោមក្រសួងពាណិជ្ជកម្មនិងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។ ចាប់តាំងពីការធ្វើឯកជនភារបនីយកម្មនៅឆ្នាំ ១៩៩៨ ធនាគារនេះបានក្លាយជាធនាគារក្នុងស្រុកធំជាងគេមួយ ផ្តល់នូវសេវាហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនតាមរយៈសាខាទាំង ១០ របស់ខ្លួននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានិងធនាគារអន្តរជាតិចំនួន ២៣សាខា កំពុងកាន់កាប់ហើយគ្រោងនឹងពង្រីកផលប្រយោជន៍កសិកម្មគួរកត់សម្គាល់ (Canadia Bank, ២០១៩)។ បច្ចុប្បន្ននេះធនាគារកាណាឌីយ៉ា គឺជាធនាគារក្នុងស្រុកធំមួយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានសាខាចំនួន ៥៧សាខា នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និង បណ្តាលខេត្តទូទាំងប្រទេស។ (About Canadia Bank, 2019)

១.២.២. ធនាគារអេស៊ីលីដា

➢ ឡូហ្គូរបស់ធនាគារអេស៊ីលីដា

➢ ការកើតរបស់ធនាគារអេស៊ីលីដានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ធនាគារអេស៊ីលីដាត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៣ ក្នុងនាមជាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាសខ្នាតតូចបំផុត និងខ្នាតតូច និងការផ្តល់ឥណទានដោយស្ថាបនិកមួយក្រុម។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃដំបូងៗមកធនាគារបានទទួលការគាំទ្រពីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិធំៗ មួយចំនួនដែលការចូលរួមវិភាគទានរបស់ពួកគេត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអំណរគុណនៅក្នុង "កិត្តិយស^១" របស់យើង។ កត្តាពីរយ៉ាងគឺ ការពង្រីកបណ្តាញរបស់ខ្លួនដើម្បីគ្របដណ្តប់គ្រប់ខេត្តក្រុង និងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការដំណើរការប្រាក់ចំណេញដើម្បីធានានិរន្តរភាពរបស់ខ្លួនបាននាំឱ្យក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងដៃគូអន្តរជាតិទាំងអស់សន្និដ្ឋានថាវាគួរតែត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅជាធនាគារពាណិជ្ជ។ ការធ្វើបែបនេះនឹងមិនត្រឹមតែផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌបទបញ្ជាសុវត្ថិភាពដែលស្ថិតនៅក្រោមឋានៈមុនរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវានឹងអាចពង្រីកជម្រើសនៃការផ្តល់មូលនិធិរបស់ខ្លួន។ ការចាក់បញ្ចូលមូលនិធិការដាក់ប្រាក់បញ្ញើសាធារណៈនិងការទទួលបានប្រាក់កម្ចីអន្តរធនាគារដើម្បីគាំទ្រដល់ការពង្រីកអាជីវកម្មមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុស្នូលរបស់ខ្លួន។ ដោយមានជំនួយពីភ្នាក់ងារ USAID និង MPDF / IFC និង UNDP ដើម្បីដាក់ឈ្មោះកម្មវិធីចំនួន បីឆ្នាំសម្រាប់ការកែច្នៃបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ ១៩៩៨ដែលបានឈានដល់ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណធនាគារឯកទេសនៅខែតុលាឆ្នាំ ២០០០។ គិតត្រឹមចុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារអេស៊ីលីដាមានទ្រព្យសកម្មសរុបចំនួន៥,៦៤១លានដុល្លារអាមេរិក និងសាខាសរុប២៦២១ទាំងប្រទេសកម្ពុជា (History, ២០១៩)។

១.២.៣. ធនាគារកាថេ យូណៃតឺត

➢ ឡូហ្គូរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃតឺត

¹ កិត្តិយស មានន័យថាយសសក្តិដែលល្អឡើយទៅ, កេរ្តិ៍ឈ្មោះដ៏រុងរឿង

➢ ការកើតរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃតឺតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ធនាគារ Cathay United Bank ដែលមានការយល់ព្រមពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានទិញភាគហ៊ុន ៧០% នៅក្នុងសាជីវកម្មធនាគារស៊ីងបូរី (SBC) ។ SBCត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ 1993 ហើយមាន ៦សាខា និងការិយាល័យប្តូរប្រាក់ ១០នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ មួយឆ្នាំក្រោយមកនៅខែកញ្ញាឆ្នាំ ២០១៣ ធនាគារ Cathay United បានឈានដល់កិច្ចព្រមព្រៀងមួយជាមួយនឹងម្ចាស់ភាគហ៊ុននៅសល់របស់SBC ដើម្បីទទួលបានភាគហ៊ុនដែលនៅសេសសល់ ៣០% ។ នៅខែមករាឆ្នាំ 2014ឈ្មោះនេះត្រូវបានប្តូរទៅជាធនាគារCathay United Bank (CUBC)។ ដើម្បីពង្រីកប្រតិបត្តិការធនាគាររបស់ខ្លួននៅអាស៊ីនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤ ក្រុមហ៊ុន CUB តាមរយៈParents Company របស់ខ្លួន និងសាខាធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិតរបស់ក្រុមហ៊ុន Cathay Financial Holding ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង Cathay Life បានទិញយកភាគហ៊ុន ២២% (ប្រហែល ១៧៩ លានដុល្លារ) របស់ធនាគារហ្វីលីពីនធនាគារនីហារីណា (RBC)) ។ ធនាគារ RCBC គឺជាកម្មសិទ្ធិរបស់ក្រុមហ៊ុន Yuchengco Group ហើយជាធនាគារដែលផ្តល់ប្រាក់កម្ចីធំជាងគេលំដាប់ទីប្រាំបីរបស់ប្រទេសដែលមានបណ្តាញសាខាចំនួនជាង ៤៣០ ។ ធនាគារ Rizal Commercial Banking Corp ត្រូវបានភ្ជាប់ជាមួយធនាគារបង់ក្លាដែលសតម្លៃ ៨១ លានដុល្លារ។ ជាលទ្ធផលប្រធានធនាគារបានលាលែងពីតំណែងនៅខែឧសភាឆ្នាំ2016។ នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ធានារ៉ាប់រងជីវិតធានារ៉ាប់រងCathay បានប្រកាសពីផែនការទិញភាគហ៊ុន ៤០% នៃធនាគារ PT របស់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី Mayapada ក្នុងទឹកប្រាក់ប្រហែល 272 លានដុល្លារ។ ធនាគារ Mayapada ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៩៨៩ គឺជាធនាគារពាណិជ្ជ ដែលមានទំហំមធ្យមដែលផ្តោតលើការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីរបស់សាជីវកម្មជាមួយការិយាល័យនិងការិយាល័យចំនួន ១៧៥ និងជាកម្មសិទ្ធិរបស់មហាសេដ្ឋីឥណ្ឌូណេស៊ី Dato Sri Tahir។ នៅខែឧសភាឆ្នាំ ២០១៧ ធនាគារ Cathay United និងក្រុមហ៊ុនParents Company របស់ខ្លួន Cathay Life បានយល់ព្រមទិញធនាគារ Bank of Nova Scotia Berhad Malaysia ពី Scotiabank។ ការទិញយកនេះត្រូវបានអនុម័តដោយធនាគារ Bank Negara Malaysia ។ (History of Cathay United Bank, ២០១៩)។ នៅចុងឆ្នាំ២០១៨នេះ ធនាគារកាថេ យូណៃតឺត មានទ្រព្យសកម្មសរុបចំនួន ៤០៧,៣២៤,៣០២ ដុល្លារអាមេរិក (Cathay United Bank Annual Report, 2018) និងសាខាសរុប១៥សាខា ៩នៅរាជធានីភ្នំពេញ និង៥នៅតាមបណ្តាខេត្ត (Annual Supervision Report, ២០១៨)។

១.២.៤. ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ

- ឡូហ្គូរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ

- ការកើតរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈភីអិលស៊ី (ហៅកាត់ថាធនាគារកម្ពុ) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩២ និងបានចាប់ផ្តើមប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មដំបូងកម្ពុជានៅថ្ងៃទី២៥ខែឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩២។ ធនាគារមេរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ គឺធនាគារសាធារណៈ (Public Bank Berhad) ដែលត្រូវបានបង្កើត និងមានអាជ្ញាប័ណ្ណធនាគារនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី។ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ គឺជាធនាគារកំពូលមួយដែលមានកិត្តិសព្ទ^២ ល្បីល្បាញក្នុងការគ្រប់គ្រងដ៏ប្រុងប្រយ័ត្ន សេវាកម្មគួរឲ្យស្ងប់ស្ងែងភាពរឹងមាំនៃអភិបាលកិច្ច និង វប្បធម៌អាជីវកម្ម។ សកម្មភាពចម្បងរបស់ធនាគារ គឺធ្វើប្រតិបត្តិការលើរាល់អាជីវកម្មធនាគារ និងផ្តល់សេវាកម្មទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងហិរញ្ញវត្ថុ។ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានរីកចម្រើនពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ (About Us, ២០១៩)។ បច្ចុប្បន្នធនាគារអេស៊ីលីដាមាន ៣១ សាខាក្នុងនោះមាន ១៦ សាខានៅរាជធានីភ្នំពេញ ១ សាខានៅបាត់ដំបង បារិត កំពង់ចាម កំពង់ស្ពឺ កំពត កោះកុង ប៉ោយប៉ែត ខេត្តព្រះសីហនុ សៀមរាប ស្វង តាខ្មៅ សាខាសេវាកម្មមួយទៀតនៅមហាវិថីព្រះមុនីវង្ស ផ្សារអូឡាំពិករាជធានីភ្នំពេញ ផ្សារលើនៅខេត្តសៀមរាប។ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈមានទ្រព្យសកម្មសរុបចំនួន ២,៤៣១លាន

^២ កិត្តិសព្ទ មានន័យថាសូរសៀវ។

ដុល្លារអាមេរិក គិតត្រឹមថ្ងៃទី ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ (របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ, ២០១៨)។

១.៣. មុខងារ និងតួនាទីរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ

ធនាគារពាណិជ្ជបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច និង ក្នុងផ្នែកផ្សេងៗទៀត។ ធនាគារពាណិជ្ជផ្តល់ជូនអតិថិជននូវសេវាកម្ម ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្នុងនោះ តួនាទីសំខាន់ៗ របស់ធនាគារពាណិជ្ជមានដូចតទៅ៖

- តួនាទីអន្តរការី៖ ប្រមូលប្រាក់សន្សំពីសាធារណៈជនដោយបង្វែរទៅជាឥណទាន ក្នុងការផ្តល់ជូនចំពោះអ្នកវិនិយោគនានា ដែលមានការខ្វះខាតនូវមូលធនក្នុងការបង្កើតប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ក៏ដូចជាបង្កើននូវស្តង់ដាររស់នៅ។
- តួនាទីទូទាត់៖ សំដៅទៅលើការអនុវត្តន៍នូវមធ្យោបាយទូទាត់ដែលជួយសម្រួលដល់តម្រូវការទូទាត់នូវទំនិញ សេវាកម្ម ការទូទាត់មូលប្បទានបត្រ ដក ដាក់ប្រាក់ តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិចក៏ដូចជាផ្ទេរប្រាក់ក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុកជាដើម។
- តួនាទីជាអ្នកធានា ៖ ជាអ្នកធានាជូនអតិថិជនក្នុងការសងបំណុលនៅពេលដែលអតិថិជនជួបនូវបញ្ហាផ្សេងៗដូចជា ការពុំមានលទ្ធភាពសងទៅម្ចាស់បំណុលភាគីម្ខាងទៀតនៅក្នុងកាលៈទេសៈចៃដន្យ ដោយធនាគារគ្រាន់តែចេញនូវលិខិតឥណទាន ដើម្បីបង្ហាញនូវទឹកប្រាក់ក្នុងគណនីអតិថិជនរបស់គេ។
- តួនាទីគ្រប់គ្រងហានិភ័យ៖ ជួយអតិថិជនក្នុងការធ្វើការផែនការទៅលើប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការបង្ការនូវការកើតមានឡើងនូវហានិភ័យផ្សេងៗដែលបង្កឲ្យមានការខាតបង់នូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អតិថិជន។
- តួនាទីប្រឹក្សាលើការសន្សំ៖ ជួយសម្រួលដល់អតិថិជនក្នុងការរៀបចំផែនការសន្សំឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពស្របទៅតាមគោលបំណង ក្នុងការវិនិយោគនូវអាជីវកម្ម ដើម្បីទទួលបានជោគជ័យ ដើម្បីជៀសវាង ការរក្សាទុកប្រាក់មិនឲ្យមានចរាចរនៅលើទីផ្សារ។
- តួនាទីជាអ្នកថែរក្សាវត្ថុមានតម្លៃ ៖ រក្សាទុកនូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អតិថិជន និង វាយតម្លៃទ្រព្យរបស់អតិថិជនប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ និង ស្របទៅតាមតម្លៃទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន។
- តួនាទីជាភ្នាក់ងារ ៖ ជាអ្នកតំណាងឲ្យអតិថិជនដើម្បីចាត់ចែង និង ការពារនូវទ្រព្យសកម្មរបស់អតិថិជន ទទួលទូទាត់លក់ចេញ ឬទិញចូលនូវប័ណ្ណភាគហ៊ុននានា។ ជាទូទៅសកម្មភាពទាំងនេះត្រូវបានផ្តល់អោយដោយនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ធនាគារ។

- តួនាទីអ្នកអនុវត្តគោលនយោបាយ៖ អនុវត្តន៍ប្រតិបត្តិការស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងគោលបំណងឲ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ឈានទៅដល់គោលដៅដែលសង្គមចង់បាន។
- ទទួលយកប្រាក់បញ្ញើ៖ មនុស្សខ្លះមានលុយច្រើនពេកហើយពួកគេចង់ដាក់ប្រាក់ទៅឲ្យមនុស្សទៀងត្រង់ ឬ ស្ថាប័នដែលអាចផ្តល់ប្រាក់ចំណេញដល់ពួកគេខ្លះ។ ដូច្នោះតួនាទីមួយរបស់ធនាគារពាណិជ្ជកម្មគឺទទួលយកប្រាក់បញ្ញើ។
- ជម្រុញកម្ចី៖ ធនាគារពាណិជ្ជកម្មបានលើកកម្ពស់ប្រាក់កម្ចីឲ្យឈ្នួញ និង ការប្រាក់ផងដែរ។ វាគឺជាប្រភពដ៏សំខាន់នៃប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួន។ វាក៏បានបញ្ចេញប្រាក់កម្ចីសម្រាប់រយៈពេលខ្លីរយៈពេលមធ្យម និង រយៈពេលវែង។
- ការបញ្ចុះតម្លៃវិក្កយបត្រ(Bill)៖ ធនាគារពាណិជ្ជកម្មបានបញ្ចុះតម្លៃវិក្កយបត្រ និងមធ្យោបាយនានាសម្រាប់អាជីវកម្មផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ពាណិជ្ជករម្នាក់ទិញអ្វីមួយពីអ្នកដទៃហើយសន្យាថានឹងសងបន្ទាប់ពី១ ខែ។ អ្នកលក់នឹងសរសេរវិក្កយបត្រឲ្យអ្នកទិញ ហើយអ្នកទិញនឹងបង់ប្រាក់ឱ្យអ្នកលក់ ដោយអ្នកទិញនឹងចុះហត្ថលេខាលើវិក្កយបត្រ។ នៅក្នុងពាក្យផ្សេងទៀត គឺអ្នកទិញនឹងទទួលយកការទទួលខុសត្រូវនៃចំនួនទឹកប្រាក់នោះ។
- ផ្ទេរប្រាក់៖ ធនាគារពាណិជ្ជកម្មមានអត្ថប្រយោជន៍ណាស់នៅក្នុងការផ្ទេរប្រាក់ពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀតដោយការចេញសេចក្តីព្រាង។
- ការទិញ និងលក់មូលបត្រ៖ ធនាគារពាណិជ្ជកម្មទិញ និង លក់មូលបត្រសម្រាប់ខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ និង ពេលខ្លះជំនួសមុខឱ្យអតិថិជន។ (Baba, 2017)

ជំពូកទី២

ស្ថានភាពទូទៅនៃឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ

២.១. និយមន័យឥណទាន

យោងទៅតាមសម័យកាលផ្សេងគ្នា ការឲ្យនិយមន័យឥណទានក៏មានលក្ខណៈ ខុសៗគ្នា ផងដែរ។ ឥណទានត្រូវបានគេឲ្យនិយមន័យយ៉ាងច្រើន យោងទៅតាមគោលបំណងសម្រាប់តម្រូវ ការប្រើប្រាស់ឥណទាន។

ឥណទាន គឺជាការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្នទៅឲ្យអ្នកខ្ចីនូវបរិមាណ តំលៃមួយដែលអាចជារវត្ត ឬ រូបិយវត្ថុ (លុយ) ជាមួយនឹងការសន្យាសងត្រលប់វិញដល់ម្ចាស់វិញ ទាំងដើមនិងការប្រាក់។ (លោកគ្រូ ឈាង ហ៊ុយ, ការគ្រប់គ្រងឥណទាន, ២០១៦)

២.២. ប្រភេទឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ

ធនាគារបានសម្រេចចិត្តក្នុងការធ្វើការផ្តល់ឥណទានជាច្រើន ទៅដល់អតិថិជនដោយផ្អែក លើគោលបំណងនៃកម្ចី និងលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់អតិថិជន។ ឥណទានត្រូវបានបែងចែកជាពីរ ធំៗគឺ ឥណទានឯកជន និងឥណទានសាធារណៈ។

២.២.១. ឥណទានឯកជន

ឥណទានឯកជន គឺជាឥណទានដែលជាទូទៅ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈបុគ្គល និងជា លក្ខណៈអាជីវកម្មអនុវត្តការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងវិស័យឯកជននៃសេដ្ឋកិច្ច។

ក. ឥណទានសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់

ឥណទានសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ គឺជាប្រភេទឥណទានមួយដែលផ្តល់ជូនដល់ក្នុងការទិញ ទំនិញផ្សេងៗតាមតម្រូវការរបស់អតិថិជនដូចជាឡាន ម៉ូតូ គេហដ្ឋាន ដី។ល។ដែលមានលក្ខខណ្ឌ ក្នុងការសងត្រឡប់នាពេលអនាគត តាមការកំណត់របស់ម្ចាស់ឥណទាន។

ក.១. ឥណទានរាយ

ឥណទានរាយ គឺជាឥណទានដែលអ្នកប្រើប្រាស់ទិញផលិតសម្រេច និង សេវាកម្មដោយ ផ្ទាល់ពីអ្នកលក់ដោយប្រើឥណទានបង្វិល កិច្ចសន្យាសងរំលស់ ឬឥណទានសេវាកម្ម។

— **ឥណទានសងរំលស់** គឺជាការទិញដែលមានទ្រង់ទ្រាយធំ ហើយដែលការទិញដោយសេរី ថេរសំណងទៀងទាត់រយៈពេលវែងកំណត់តាមពេលវេលា។ កិច្ចសន្យាធ្វើឡើងនៅពេល ទិញទំនិញម្តងៗ។

- **ឥណទានវិល** គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយដែលអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់រហូតដល់ចំនួនអតិបរមាមួយចំនួន។
- **ឥណទានសេវា** គឺជាឥណទានដែលកើតឡើងពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាយល់ព្រមផ្តល់ហើយរងចាំសំណងពីអតិថិជន។ គ្មានកិច្ចសន្យាផ្លូវការ និង សំណងត្រូវទូទាត់តាមវិក្កយបត្រដូចជាវិជ្ជបណ្ឌិត ទន្តពេទ្យ។ល។

ក.២. ឥណទានសាច់ប្រាក់

ឥណទានសាច់ប្រាក់ គឺជាឥណទានដែលអ្នកខ្ចីទទួលយកមូលលិធិពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់កម្ចីដោយដោះដូរជាមួយនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងសង់ត្រលប់មកវិញ រួមជាមួយការប្រាក់ ឬបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ។ អតិថិជនច្រើនប្រើមូលនិធិនោះសម្រាប់គោលបំណងដូចជា វិស្វកម្មកាលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬកិច្ចសន្យាបន្ទាន់ដែលជាតម្រូវការចាំបាច់ផ្សេងៗ។ វិធីទូទាត់មានដូចជាការសងរំលស់ និងសងតែម្តង។

- **ឥណទានរំលស់** ៖ គឺជាកម្ចីរៀបជាសេរីថែរសម្រាប់សំណងទៀងទាត់មានដូចជា Student Loan, Car Loan។ល។
- **ឥណទានទូទាត់តែម្តង** ៖ ជាទូទៅកម្ចីមានរយៈពេលខ្លីដែលអ្នកខ្ចីទទួលបានប្រាក់មុនសម្រាប់រយៈពេល១ឆ្នាំ ឬតិចជាងមួយឆ្នាំ ជាមួយនឹងកិច្ចសន្យាសងវិញតែម្តងទាំងការទាំងដើមនៅពេលកំណត់ជាក់លាក់។

ក.៣. ឥណទានអចលនទ្រព្យ

ឥណទានអចលនទ្រព្យ គឺជាឥណទានទី៣នៃឥណទានសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងការទិញអចលនទ្រព្យ ឬបំណងផ្សេងៗ ដែលក្នុងនោះមូលនិធិដែលផ្តល់ឲ្យអ្នកខ្ចីត្រូវធានាដោយអចលនទ្រព្យជាក់បញ្ជាក់សម្រាប់កម្ចី។

ខ. ឥណទានអាជីវកម្ម

ឥណទានអាជីវកម្ម គឺជាឥណទានមួយដែលមានយូរជាងគេ។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ អ្នកផលិត អ្នកលក់ និងក្រុមហ៊ុនត្រូវការវត្ថុធាតុដើម និង ទំនិញសារពើភ័ណ្ឌ^៣សម្រាប់នាំទៅសហគ្រាសរបស់ពួកគេ។ ប្រសិនបើពេលវេលាត្រូវបានអូសបន្លាយនៅចន្លោះពេលផលិត និងការទទួលយកមូលនិធិត្រឡប់មកវិញនូវការលក់ដែលនៅក្នុងករណីនេះ ដូច្នោះឥណទានត្រូវបានកើតឡើង។

³ ទំនិញសារពើភ័ណ្ឌ មានន័យថា ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ

ខ.១. ឥណទានសម្រាប់លក់

ឥណទានសម្រាប់លក់គឺ ឥណទានសម្រាប់ទិញទំនិញ វត្ថុធាតុដើម ឬទំនិញសារពើភ័ណ្ណ សម្រាប់លក់បន្ត។ ជាទូទៅអតិថិជនទទួលបានទំនិញមុនហើយយល់ព្រមទូទាត់តាមលក្ខខណ្ឌ លក់របស់អ្នកលក់ និងអនុញ្ញាតឲ្យអតិថិជនទូទាត់តាមពេលវេលាកំណត់។

ខ.២. មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រតិបត្តិការ

មូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រតិបត្តិការ គឺតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ការចាប់ផ្តើមថែរក្សា និង ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។

២.២.២. ឥណទានសាធារណៈ

ឥណទានសាធារណៈ គឺជាប្រភេទឥណទានកម្រិតរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ធ្វើហិរញ្ញប្បទាន(ខ្ចី ប្រាក់) ទិញទំនិញសេវាកម្ម និង កម្មវិធីសុខុមាលភាព ការសង្គ្រោះដល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ពួកគេ ក៏ ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋនៅជុំវិញពិភពលោក។ (ឈាង ហ៊ុយ, ២១០៦)

២.៣. មុខងារ និងតួនាទីរបស់ឥណទាននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច

ឥណទានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ និង ក្លាយជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់ មិនអាចជៀសផុត នៅក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ ការប្រើប្រាស់ឥណទាន វាអាចដឹកនាំមកនូវផលល្អ និង អាក្រក់ផង ដែរ គឺអាស្រ័យទៅលើមូលហេតុនៃតម្រូវការ និងលទ្ធភាពទូទាត់របស់អតិថិជនតាមពេលវេលា កំណត់។ មុខងារ និងតួនាទីរបស់ឥណទាននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចដូចជា៖

ក. សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់

- _ បង្កើនកម្រិតជីវភាពរស់នៅ
- _ ដំណោះស្រាយពេលមានអាសន្ន
- _ ភាពងាយស្រួល

ខ. សម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម

- _ ការពង្រីកទីផ្សារ
- _ ការផ្តល់សារពើភ័ណ្ណ និងសម្ភារៈ
- _ ការទទួលយកមូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុ

គ. សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច

ឥណទាន គឺជាប្រេងអំណាចសម្រាប់ក្បាលម៉ាស៊ីនសេដ្ឋកិច្ច។ ឥណទានបង្កើតបានជាផ្នែក នៃការផលិតនៅក្នុងការជម្រុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ឥណទានតែងផ្តល់មធ្យោបាយដើម្បីស្ថេរភាព

ដល់កម្រិតសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចដោយធ្វើការកំណត់កម្រិតបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុខុសៗគ្នា។ តួនាទីឥណទានមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសក្នុងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុដោយមានឥទ្ធិពលលើការចំណាយ និងធ្វើការត្រួតពិនិត្យអត្រាការប្រាក់។ ជាទូទៅយើងហៅថា ឥទ្ធិពលម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។

២.៤. ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន

គ្រប់ប្រភេទឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់ចែកចេញជា ៤ចំណាត់ថ្នាក់ខុសៗគ្នា ផ្អែកទៅតាមដំណើរការនៃការសងប្រាក់ និងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្ចី។ ការបែងចែកចំណាត់ថ្នាក់បំណុល ត្រូវធ្វើតាមលំដាប់លំដោយដូចខាងក្រោម៖

- បំណុលស្តង់ដារ៖ គឺជាលក្ខខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុដែលល្អដែលបង់សងការប្រាក់ និងប្រាក់ដើម ទៀងទាត់ពេលវេលា។
- បំណុលក្រោមស្តង់ដារ ៖ គឺជាការបង់សងប្រាក់ដើម ការប្រាក់ ឬការប្រាក់ណាដែល ហួសកំណត់សង ៣០ថ្ងៃ ឬច្រើនជាងនេះ។
- បំណុលសង្ស័យ ៖ គឺជាការបង់សងប្រាក់ដើម ការប្រាក់ ឬការប្រាក់ណាដែលហួស កំណត់សងដែលមានដូចខាងក្រោម៖
 - ហួសកាលកំណត់ ៦០ថ្ងៃ ឬច្រើនជាងនេះ ក្នុងករណីដែលបំណុលមួយមានកាល កំណត់ជាក់ស្តែងមួយឆ្នាំ ឬតិចជាងមួយឆ្នាំ។
 - ១៨០ថ្ងៃ ឬច្រើនជាងនេះ ក្នុងករណីដែលឥណទានមួយមានកាលកំណត់ច្រើនជាង មួយឆ្នាំ
- បំណុលបាត់បង់ ៖ គឺជាការសងប្រាក់ដើម ការប្រាក់ ឬក៏ការប្រាក់ណាដែលហួសកំណត់ សង ដែលមានដូចខាងក្រោម៖
 - ហួសកាលកំណត់ ៩០ថ្ងៃ ឬច្រើនជាងនេះ នៅក្នុងករណីដែលឥណទានមួយមាន កាលកំណត់ជាក់ស្តែងមួយឆ្នាំ ឬតិចជាងមួយឆ្នាំ។
 - ហួសកាលកំណត់ ៣៦០ថ្ងៃ ឬច្រើនជាងនេះ នៅក្នុងករណីដែលឥណទានមួយមាន កាលកំណត់ច្រើនជាងមួយឆ្នាំ។ (ហ៊ិន ស្រីកុល និង អ៊ុច ហ៊ាប, ២០១៨)

២.៥. ការគ្រប់គ្រងឥណទាន

ការគ្រប់គ្រងឥណទាន គឺជាការគ្រប់គ្រងទៅលើសាច់ប្រាក់ ដែលនឹងត្រូវធ្វើការផ្តល់កម្ចី ទៅឲ្យអ្នកដែលមានតម្រូវការដើម្បីយកទៅស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗ។

២.៥.១. មុខងារនៃការគ្រប់គ្រងឥណទាន

ហេតុផលសម្រេចបង្កើតមុខងារនៃការគ្រប់គ្រងឥណទាន គឺជាការប្រុងប្រយ័ត្នមួយឆ្ពោះ ទៅរកការទទួលខុសត្រូវចំពោះការបំពេញភារកិច្ច⁴ រួមទាំងគោលដៅរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងឥណទាន ផ្ទាល់។ អ្នកគ្រប់គ្រងឥណទាន គឺជាបុគ្គលមួយមានតួនាទីទទួលខុសត្រូវក្នុង ការងារវាយតម្លៃ សំណើសុំឥណទានរបស់អតិថិជន ហើយក៏ជាអ្នកដែលមានអំណាចទទួលខុសត្រូវទៅលើប្រភព ធនធាននៃប្រតិបត្តិការឥណទាន។ ឧទាហរណ៍៖ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកឥណទាននៅក្នុងស្ថាប័នហិរញ្ញ- វត្ថុ គឺមានមុខងារវាយតម្លៃទៅលើសំណើស្នើសុំឥណទានរបស់អតិថិជន និងជាអ្នកសម្រេច បើ ដំណើរការឥណទាននោះផ្តល់គុណប្រយោជន៍។ ចំណែកអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទានវាយវិញ គឺត្រូវ ផ្អែកទៅលើព័ត៌មានដែលអតិថិជនបានផ្តល់ឲ្យ និង ព័ត៌មានដែលខ្លួនប្រមូលបាន ដើម្បីធ្វើការ សម្រេចផ្តល់ឥណទាន។ ម៉្យាងវិញទៀត អ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវវាយតម្លៃទៅលើហានិភ័យទាំងឡាយ ដែលអាចកើតមានឡើង ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តអោយបានត្រឹមត្រូវ។ (ទេព ម៉ាដឺឡែន និង អាន សុជាតា, ២០១០)

២.៥.២. ដំណើរការនៃការវិភាគឥណទាន

គោលបំណងសំខាន់នៃការវិភាគឥណទាន គឺដើម្បីធានាថាឥណទានដែលបានបញ្ចេញជា ឥណទានល្អ ហើយអតិថិជននឹងសងត្រលប់មកវិញ ទាំងប្រាក់ដើម និង ការប្រាក់តាមកាល កំណត់ដែរឬទេ? បានប្រើប្រាស់ចំទិសដៅដែរឬទេ? ចំពោះកត្តាផ្សេងៗទៀតគឺដើម្បីធានាថា ចំនួនឥណទានដែលបានផ្តល់ឲ្យអតិថិជនបានគ្រប់ចំនួនបានតាមតម្រូវការរបស់ពួកគាត់ និងបាន ចូលរួមធ្វើឲ្យអាជីវកម្មពួកគាត់រីកចម្រើនដែរឬទេ?

២.៥.២.១. ការត្រួតពិនិត្យឯកសារ

ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវដឹងឲ្យច្បាស់លាស់ពី លក្ខខណ្ឌដែលធនាគារទាមទារក្នុងការផ្តល់ ឥណទានឲ្យអតិថិជនណាម្នាក់ខ្លី។ ឯកសារដែលសំខាន់ៗដែលធនាគារត្រូវការរួមមាន ប័ណ្ណ គ្រួសារ ឬសៀវភៅគ្រួសារ ប័ណ្ណស្នាក់នៅ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ ឬប័ណ្ណបោះឆ្នោត ឯក

⁴ ភារកិច្ច មានន័យថាកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើ

សារបញ្ជាក់ពីភាពជាកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់លើអចលនទ្រព្យ ដែលត្រូវបញ្ជាក់មានដូចជា៖ ប័ណ្ណសម្គាល់ សិទ្ធិកាន់កាប់ប្រើប្រាស់ដីធ្លី ពាក្យស្នើសុំកាន់កាប់ដីធ្លី កិច្ចសន្យាទិញលក់ដី និងផ្ទះ លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិលិខិតមរតក។ល។

២.៥.២.២. ការប្រមូលព័ត៌មាន

ភ្នាក់ងារឥណទាន ត្រូវចុះត្រួតពិនិត្យលំនៅដ្ឋានរបស់អតិថិជនដោយផ្ទាល់ មិនត្រូវប៉ាន់ស្មានដោយមិនបានទៅដល់លំនៅដ្ឋានរបស់អតិថិជនទេ។ ក្នុងនោះប្រភេទព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធត្រូវប្រមូលរួមាន៖

- អ្នកឈរឈ្មោះខ្លះ ធនាគារតម្រូវឲ្យមានអ្នកឈរឈ្មោះខ្លីចំនួនពីរនាក់អាចជា ប្តីប្រពន្ធគ្នាមួយកូន បងស្រីប្អូនស្រី ឬ បងប្រុសប្អូនប្រុស ហើយអ្នកឈរឈ្មោះខ្លីជាអ្នកអាចមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសងត្រលប់មកវិញ ឬអ្នកប្រើប្រាស់ឥណទានផ្ទាល់តែម្តង។ អ្នកដែលឈរឈ្មោះនៅក្នុងប័ណ្ណគ្រួសារដែលបានបង្ហាញមន្ត្រីឥណទាន។
- ចំនួនទឹកប្រាក់ និងមុខសញ្ញា៖ មន្ត្រីឥណទានត្រូវសួរឲ្យច្បាស់លាស់នូវ ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលគាត់ចង់ស្នើសុំ ហើយមុខសញ្ញាដែលត្រូវយកជាទុននេះទៅប្រើប្រាស់។ កំណត់សម្គាល់ពេលខ្លះអតិថិជនអាចធ្វើការស្នើសុំលើសចំនួនដែលគាត់ត្រូវការ។
- ប្រវត្តិនៃការខ្ចីប្រាក់៖ មន្ត្រីឥណទានត្រូវរកឲ្យឃើញថាតើអតិថិជនបានខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នឬធនាគារណាមួយដែរឬទេ បើមានហេតុអ្វីបានជាពួកគាត់ឈប់ខ្ចី? ត្រូវចាំថាអតិថិជនភាគច្រើនព្យាយាមលាក់បាំងមន្ត្រីឥណទាន ដូចនេះមន្ត្រីឥណទានអាចសាកសួរដល់មេភូមិ អាជ្ញាធរដែនដីដែលពាក់ព័ន្ធ ឬអ្នកជិតខាងរបស់គាត់។ មន្ត្រីឥណទានត្រូវចាំថែមទៀតថាមូលហេតុនៃការផ្លាស់ប្តូរមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្តល់ឥណទាន ពីព្រោះជូនកាលគាត់ជាអតិថិជនមិនល្អជាមួយស្ថាប័ន ឬ ធនាគារផ្សេង ហើយមិនអាចខ្ចីបន្តទៀតទើបសម្រេចចិត្តប្តូរ។
- អចលនទ្រព្យដែលដាក់បញ្ចាំ៖ ព័ត៌មានមួយទៀតដែលមន្ត្រីឥណទានត្រូវដឹង គឺជាការផ្ទៀងផ្ទាត់លិខិតបញ្ជាក់អចលនទ្រព្យផ្សេងៗជាមួយនឹងអចលនទ្រព្យពិតមន្ត្រីឥណទានត្រូវធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ពីទំហំដី ព្រំប្រទល់ ហត្ថលេខារបស់អាជ្ញាធរដែនដីដែលពាក់ព័ន្ធមានដូចជា៖ មេភូមិ មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ជាដើម។ ប្រសិនបើមានការខុសប្លែកគ្នារវាងអ្វីដែលមាននៅក្នុងក្រដាស និងមាននៅក្នុងការពិត មន្ត្រីឥណទានត្រូវដឹងឲ្យច្បាស់លាស់ពីមូលហេតុនេះ។

- ចំណូលចំណាយ៖ ព័ត៌មានដែលត្រូវដឹងគឺប្រភពចំណូល និងចំណាយរបស់អតិថិជន ព្រោះវាបង្ហាញពីសមត្ថភាពនៃការសង។ រាល់ចំណូលចំណាយដែលត្រូវប្រមូលនោះ គឺ មិនមែនតែចំណូលចំណាយសម្រាប់តែអ្នកដែលឈរឈ្មោះខ្ចីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវដឹងពី ចំណូលចំណាយរបស់សមាជិកគ្រួសារ ដែលនឹងចូលរួមក្នុងការបង់ប្រាក់ត្រលប់មកវិញ បន្ថែមទៀតដែរ។
- ព័ត៌មានពីអាជ្ញាធរ និង អ្នកជិតខាង៖ អាជ្ញាធរដែលជាប្រភពព័ត៌មានដ៏មានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ការឈានទៅការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តដ៏ត្រឹមត្រូវមួយ។ ព័ត៌មានដែលសំខាន់ អាចទទួលយកបានពីខាងអាជ្ញាធរភូមិឃុំ គឺទាក់ទងទៅនឹងអចលនទ្រព្យដែលអតិថិជន កាន់កាប់ ចរិកលក្ខណៈរបស់អតិថិជន និងប្រវត្តិអាជីវកម្មជាដើម។ ជាពិសេសអ្នកជិត ខាងអតិថិជនរបស់យើង ជាប្រភពព័ត៌មានដ៏មានសារៈសំខាន់ទៅលើបំណុលក្រៅផ្លូវ ការដែលគាត់ជំពាក់ឯកជន ឬ ស្ថានភាពគ្រួសារចុះសម្រុងរវាងភរិយា និង ស្វាមី។ល។
- ព័ត៌មានផ្សេងៗ៖ ក្រៅពីព័ត៌មានទាំងប៉ុន្មានដែលបានរៀបរាប់ពីខាងលើមានព័ត៌មាន មួយចំនួនដែលមន្ត្រីឥណទានត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ពិនិត្យ វិនិច្ឆ័យ ឲ្យបានល្អិតល្អន់ ដូចជាការរៀបចំផ្ទះសំបែងរបស់អតិថិជន របៀបនិយាយស្តីជាមួយមន្ត្រីឥណទាន និង ជាមួយសមាជិកគ្រួសារ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកជិតខាង លក្ខណៈរបស់ លំនៅដ្ឋាន ការថែទាំ ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ជាដើម។
- ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវមានភាពឈ្លាសវៃក្នុងការប្រមូលព័ត៌មាន ព្រោះថាព័ត៌មានទទួល បានកាន់តែច្រើន ធ្វើឲ្យការវាយតម្លៃឥណទានកាន់តែសុក្រឹត្យឡើង។ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាន នៃព័ត៌មានដែលប្រមូលបាននោះសម្រាប់ធ្វើការពិចារណា និងសម្រេចចិត្តថា៖
 - អតិថិជនត្រូវទទួលបានប្រាក់កម្ចីដែរឬទេ?
 - មានរយៈពេលប៉ុន្មានដែរ និង ត្រូវមានអ្នកធានាឬទេ?
 - បើមាន បានទំហំប៉ុណ្ណាដែរ?
 - ត្រូវយកទ្រព្យសម្បត្តិណាខ្លះដើម្បីដាក់តម្លៃធានាប្រាក់កម្ចី។

២.៥.២.៣. មូលដ្ឋានក្នុងការសម្រេចចិត្ត

មូលដ្ឋានសំខាន់ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តថា តើគួរផ្តល់កម្ចីឲ្យ ឬមិនផ្តល់ឲ្យអតិថិជនខ្ចី មន្ត្រីឥណទានត្រូវសម្រេចចិត្តដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ឥណទាន និងការវិភាគទៅលើគម្រោង សុំខ្ចីរបស់អតិថិជនដែលត្រូវអនុវត្តទៅតាមជំហានៗដូចខាងក្រោម៖

❖ ការវិភាគលើអាកប្បកិរិយា

- លក្ខណៈសម្បត្តិ៖ តើអតិថិជនមានជីវប្រវត្តិយ៉ាងដូចម្តេច? (ភាពស្មោះត្រង់ ភាព ត្រឹមត្រូវធ្លាប់ជំពាក់គេ និង ការសងបំណុល) តើអតិថិជនមានចរិតលក្ខណៈយ៉ាង ដូចម្តេច? តើគាត់ជាមនុស្សដែលសង្គមទទួលស្គាល់ដែរឬទេ? (ដូចជាកាយវិការ ទម្លាប់ជាអ្នកប្រមឹក ជាអ្នកលេងល្បែងស៊ីសង ជាចោរលួច/ប្លន់) និងតើអតិថិជន ប្រកបរបរស្របច្បាប់ដែរឬទេ?
- ប្រភេទអតិថិជន៖ តើអតិថិជនជាបុគ្គលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់តាមផ្លូវច្បាប់ ដើម្បី អាចស្នើសុំខ្ចីប្រាក់ឥណទានបានដែរឬទេ (ជានីតិជន ឬ អនីតិជន ជនពិការ។ល។)
- ការដឹងលឺពីប្តី ប្រពន្ធ អ្នកស្នងមរតក៖ តើប្តី ប្រពន្ធ អ្នកស្នងមរតករបស់អតិថិជន បានយល់ព្រម និងបានដឹងលឺពីការខ្ចីប្រាក់របស់គាត់ដែរឬទេ?
- អាស័យដ្ឋានអតិថិជន៖ តើអតិថិជនរស់នៅពិតប្រាកដនៅក្នុងតំបន់ប្រតិបត្តិការ មន្ត្រីឥណទានទៅតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលបានចែងក្នុងគោលនយោបាយឥណទាន ដែរឬទេ? តើគាត់តែងតែផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅទៅកន្លែងផ្សេងជាញឹកញាប់ដែរឬទេ?
- កម្រិតយល់ដឹងពីចំណុចសំខាន់ៗនៃគោលនយោបាយឥណទានថា៖ តើអតិថិជន បានយល់ច្បាស់ចំណុចសំខាន់ៗនៃគោលនយោបាយឥណទានបានកម្រិតណា?
- ស្ថានភាពបំណុល៖ តើអតិថិជនមានជំពាក់បំណុលផ្សេង (ដូចជាឈ្នួញចងការ ប្រាក់ និងស្ថាប័នដទៃ អ្នករស់នៅជិតខាង បងប្អូន) ធ្ងន់ធ្ងរដែរឬទេ?

❖ ការវិភាគលើលទ្ធភាពសងឥណទាន

ការវិភាគ និង វាយតម្លៃលើស្ថានភាពមុខរបររបស់អតិថិជន គឺត្រូវធ្វើឡើងទៅតាមលក្ខណៈ ដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

❖ ស្ថានភាពអតិថិជនល្អ

ឥណទានដែលមានស្ថានភាពល្អគឺត្រូវមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោម៖

- ព័ត៌មានដែលទទួលបានមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ត្រឹមត្រូវ និង ជឿជាក់

- _ មុខរបរមិនពឹងផ្អែកតែលើធម្មជាតិពោល គឺត្រូវមានដំណោះស្រាយសមស្រប និង មានប្រសិទ្ធភាពចំពោះហានិភ័យ ដែលរំពឹងថានឹងកើតមានលើមុខរបរអាជីវកម្ម
 - _ អតិថិជនមានមុខរបរច្រមុះ ហើយមានបទពិសោធន៍ និង ចំណេះដឹងលើមុខរបររបស់ខ្លួន
 - _ អ្នកស្នើសុំខ្ចីគ្មានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរពិសេសណាមួយគ្រួសារ (សមាជិកក្នុងគ្រួសារមានជម្ងឺ ឬជម្លោះទាស់ទែងធ្ងន់ធ្ងរជាដើម)
 - _ មានសាក្សី ឬ មានសក្តានុពល
- ❖ ស្ថានភាពអតិថិជនមិនសូវល្អ គឺជាឥណទានដែលផ្តល់ឲ្យអតិថិជន មានលក្ខណៈផ្ទុយពីចំណុចណាមួយខាងលើ ឬយកទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីចាប់ផ្តើមមុខរបរថ្មីសុទ្ធសាធ។

២.៥.៣. ការត្រួតពិនិត្យឥណទាន

២.៥.៣.១. ការត្រួតពិនិត្យឥណទានមុនពេលខ្ចី

ការត្រួតពិនិត្យឥណទានមុនពេលអោយខ្ចី គឺជាការវិភាគមុនពេលអោយខ្ចីដែលជាដំណាក់កាលមួយយ៉ាងសំខាន់ដែលមន្ត្រីឥណទានត្រូវធ្វើការប្រុងប្រយ័ត្នជាទីបំផុត ព្រោះវាជាដំណាក់កាលដែលយើងជួបអតិថិជនដំបូង។ ដូចនេះ យើងត្រូវប្រមូលព័ត៌មានពីអតិថិជនឲ្យបានច្រើនបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបានតែត្រូវធ្វើយ៉ាងណាកុំអោយអតិថិជនមានការធុញទ្រាន់ចំពោះ ការសាកសួររបស់យើង។

២.៥.៣.២. ការត្រួតពិនិត្យឥណទាននៅពេលខ្ចី

ក្រោយពេលធ្វើការសម្រេចចិត្តថា ត្រូវឲ្យអតិថិជនខ្ចីរួចហើយ មន្ត្រីឥណទានត្រូវធ្វើការរៀបចំឯកសារផ្សេងៗដែលទាក់ទងក្នុងការខ្ចីឥណទានរួមមាន៖

- ❖ ការរៀបចំឯកសារខ្ចី៖ ប្រាក់តារាងកាលវិភាគសងប្រាក់ នៅក្នុងតារាងកាលវិភាគសងប្រាក់នេះសំខាន់គឺបញ្ជាក់ ពីឈ្មោះរបស់អតិថិជន លេខឥណទាន ទីលំនៅ ចំនួនទឹកប្រាក់ និង រយៈពេលសងប្រាក់។
- ❖ ពាក្យស្នើសុំខ្ចីចងការ៖ ត្រូវបង្ហាញពីអត្តសញ្ញាណរបស់អតិថិជន ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលសុំខ្ចីសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ប្រាក់កម្ចី រយៈពេលដែលត្រូវសងត្រលប់មកវិញ កាលបរិច្ឆេទខ្ចី និងសងប្រាក់ ស្នាមមេដៃអ្នកខ្ចី និង អ្នកធានា។

- ❖ កិច្ចសន្យាខ្ចីចងការ៖ លម្អិតអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់អតិថិជន អ្នកធានា ចំនួនទឹកប្រាក់ ដែលសុំខ្ចី ការប្រាក់ កាលបរិច្ឆេទដែលត្រូវបង់លើកទី១ និង ចុងក្រោយ ឈ្មោះទ្រព្យ ដែលដាក់ បញ្ចាំ និង ស្នាមមេដៃអ្នកខ្ចី និង អ្នកធានា ព្រមទាំងអ្នកទទួលស្នងមរតក។
- ❖ កិច្ចសន្យាដាក់ទ្រព្យធានា៖ កិច្ចសន្យាធានានេះលម្អិតលើទ្រព្យធានាដែលអតិថិជនដាក់ បញ្ចាំមានឈ្មោះលិខិតដាក់បញ្ចាំ លេខចេញដោយអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធព្រមទាំងកាល បរិច្ឆេទនៃការចុះហត្ថលេខាពីអាជ្ញាធរ ប្រភេទវត្ថុដាក់បញ្ចាំ ទំហំដី និង ផ្ទះ ឈ្មោះរបស់ ម្ចាស់អចលនទ្រព្យ។ល។
- ❖ សេចក្តីជូនដំណឹង៖ ក្នុងករណីដែលអតិថិជនបញ្ចប់កិច្ចសន្យា ហើយស្នើសុំខ្ចីប្រាក់បន្ត ឬឈប់ ខ្ចី មន្ត្រីឥណទានត្រូវភ្ជាប់សេចក្តីជូនដំណឹងដែលបញ្ជាក់ពីភាពរួចបំណុល និង បញ្ជាក់ថា បានប្រគល់លិខិតអចនទ្រព្យដែលដាក់បញ្ចាំនៅធនាគារអោយអតិថិជនវិញ ហើយ ក្នុងករណីអតិថិជនសុំដកប្លង់ មន្ត្រីឥណទានត្រូវចងចាំថារាល់ឯកសារឥណទាន ទាំងអស់ត្រូវតែមានហត្ថលេខាធនាគារតំណាង លើកលែងតែពាក្យសុំខ្ចីចងការតែមួយ ច្បាប់ប៉ុណ្ណោះ។
- ❖ ការបំពេញឯកសារ៖ មន្ត្រីឥណទានត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ក្នុងការបំពេញឯកសារ ព្រោះថាឯកសារទាំងអស់សុទ្ធតែជាឯកសារទុកជាផ្លូវច្បាប់ ដូច្នោះការបំពេញឯកសារមិន ត្រូវឲ្យមានការកោស ឬ លុប ឬសរសេរជាន់លើ ហើយអក្សរដែលសរសេរត្រូវតែច្បាស់ មិនខ្លៀក ខ្លីខ្លាឡើយ។ មុននឹងបំពេញឯកសារ មន្ត្រីឥណទានត្រូវធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើង វិញនូវឯកសារទាំងឡាយ ដែលអតិថិជនប្រគល់ឲ្យជាមួយតារាងអង្កេតដែលបាន បំពេញរួចហើយ។ ចំណុចដែលត្រូវចាប់អារម្មណ៍គឺ ឈ្មោះរបស់អតិថិជន លេខសំគាល់ ប័ណ្ណគ្រួសារ ឬ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ អាយុ លេខប្លង់ កាលបរិច្ឆេទក្នុងប្លង់ ផ្ទៀងផ្ទាត់មុខ មាត់អតិថិជនជាមួយ និងរូបថតអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ។
- ❖ ការផ្តិតមេដៃ៖ មុនពេលអោយអតិថិជនផ្តិតមេដៃ មន្ត្រីឥណទានត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្ន កុំឲ្យច្រឡំកន្លែងផ្តិតមេដៃគ្នាសោះ ហើយត្រូវចងចាំថាស្នាមមេដៃដែលផ្តិតនោះគឺមេដៃ ស្តាំហើយត្រូវផ្តិតចំពីលើឈ្មោះ។
- ❖ កិច្ចការផ្ទៀងផ្ទាត់៖ មុននឹងប្រគល់ឯកសារឲ្យអតិថិជនយកទៅឲ្យមេភូមិ ឬមេឃុំចុះហត្ថ- លេខាត្រួតពិនិត្យលើឯកសារឡើងវិញម្តងទៀតឲ្យបានច្បាស់។ មុនពេលបើកលុយឲ្យ អតិថិជនត្រូវធ្វើការពិនិត្យមើលហត្ថលេខាមេភូមិ ឃុំ ឲ្យបានច្បាស់ និង ពិនិត្យមើលប្លង់

របស់គាត់ម្តងទៀតដើម្បីច្បាស់ថាប្លង់នោះមិនមែនជាប្លង់ក្លែងក្លាយ ឬអតិថិជនលួចដូរ
ប្លង់។

២.៥.៣.៣. ការត្រួតពិនិត្យឥណទានក្រោយពេលខ្ចី

ក្រោយពីបានផ្តល់ឥណទានរួចហើយ មន្ត្រីឥណទានត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យនូវ កត្តាមួយ
ចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- ត្រូវពិនិត្យថា ឥណទានដែលបានផ្តល់ឲ្យគាត់យកទៅប្រើប្រាស់ គឺចំមុខសញ្ញាដែលស្នើសុំ
ឬទេ?
- កិច្ចការនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ជាពិសេស នៅពេលដែលអតិថិជនចង់ស្នើសុំខ្ចីប្រាក់
បន្ត ហើយវាជាដំណាក់កាលមួយដែលត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នជាងដំណាក់កាលដំបូងទៅ
ទៀត
- តើចំនួនសមាជិកនៅក្នុងគ្រួសារមានការប្រែប្រួលដែរ ឬទេ?
- អចលនទ្រព្យដែលដាក់បញ្ចាំនៅក្នុងធនាគារ មានការប្រែប្រួលដែរ ឬទេ?
- កម្រិតយល់ដឹងពីចំណុចសំខាន់ៗនៃគោលនយោបាយឥណទាន៖ តើអតិថិជនបានយល់
ច្បាស់នូវចំណុចសំខាន់ៗនៃគោលនយោបាយឥណទានកម្រិតណា?
- ស្ថានភាពបំណុល៖ តើអតិថិជនមានជំពាក់បំណុលផ្សេងៗ (ដូចជាឈ្នួញចងការប្រាក់និង
ស្ថាប័នដទៃ អ្នករស់នៅជិតខាង បងប្អូន) ធ្ងន់ធ្ងរដែរឬទេ? (ហ៊ុច ស្រីកុល និង អ៊ុច ហ៊ាប,
២០១៨)

២.៥.៤. ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទាន

ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ គឺជាចំណុចមួយយ៉ាងសំខាន់របស់បណ្តាធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់
ត្រូវធ្វើការពិចារណាឲ្យបានច្បាស់លាស់។

២.៥.៤.១. និយមន័យហានិភ័យឥណទាន

ហានិភ័យឥណទាន គឺកើតឡើងនៅពេលលំហូរសាច់ប្រាក់នៅក្នុងស្ថាប័នមួយមិនមាន
គុណភាព ឬដោយមានដោយសារតែការប្រមូលនូវឥណទានពុំបានទាន់ពេលវេលា និងមិនបាន
គ្រប់ចំនួន។ការខាតបង់នេះត្រូវបានកើតឡើងតាមរយៈអតិថិជនប្រើប្រាស់ឥណទានពុំចំគោលដៅ
ទៅតាមការដាក់ស្នើសុំ និងរៀបចំនូវផែនការអាជីវកម្មពុំសូវមានភាពច្បាស់លាស់ ដែលបណ្តាល
ឲ្យការវិនិយោគមានការខាតបង់ និង ពុំមានលទ្ធភាពក្នុងការមកស្ថាប័នវិញ។

២.៥.៤.២. មូលហេតុដែលបណ្តាលឲ្យមានហានិភ័យឥណទាន

ហានិភ័យឥណទាន គឺជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ធំមួយក្នុងការប្រតិបត្តិការឥណទាន។ បញ្ហានេះ វាបានជះឥទ្ធិពលទៅលើផ្នែកផ្សេងៗជាច្រើន ដែលមានការទាក់ទងទៅនឹងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ប្រាក់ចំណេញ និង កេរ្តិ៍ឈ្មោះស្ថាប័នជាដើម។ មូលហេតុដែលបណ្តាលឲ្យមានហានិភ័យគឺ មាន ច្រើនសណ្ឋានផ្សេងៗគ្នា ប៉ុន្តែវាអាចត្រូវបានបែងចែកជាផ្នែកៗ ដែលជួយសម្រួលក្នុងការកំណត់ សម្គាល់ នូវហានិភ័យនីមួយៗក៏ដូចជាស្វែងរកនូវដំណោះស្រាយក្នុងបញ្ហានេះដែរ។ ក្នុងនោះកត្តា ដែលជាមូលហេតុបង្កឲ្យមានហានិភ័យទៅលើឥណទានមានដូចខាងក្រោម៖

❖ កត្តាធនាគារខ្លួនឯងផ្ទាល់

កត្តាទាំងនេះទាក់ទងទៅនឹងភ្នាក់ងារឥណទានពុំមានភាពច្បាស់លាស់ក្នុងការវាយតម្លៃ ឬ វិភាគអតិថិជនដែលធ្វើឲ្យមានបញ្ហាក្នុងការសងត្រលប់។ ភាពត្រូវគ្នារវាងភ្នាក់ងារឥណទាន និង អតិថិជនក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍ គឺស្ថាប័នតាមរយៈការរៀបចំសំណុំឯកសារមិនពិត និង មិនសមស្របតាមគោលការណ៍របស់ស្ថាប័ន។

❖ កត្តាអតិថិជន

ហានិភ័យដែលកើតឡើងពីកត្តាអតិថិជនមានដូចជា៖

- អតិថិជនមួយចំនួនពុំមានការស្វែងយល់ ឬមានបទពិសោធន៍ច្បាស់លាស់ ចំពោះ ការធ្វើអាជីវកម្ម នោះអាចធ្វើឲ្យប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មអាចជួបប្រទះបញ្ហាទាក់ទង នឹងការខាតបង់ដើមទុន ដែលផ្តល់ផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំង ដោយសារតែអតិថិជន មិនមានលទ្ធភាពក្នុងការសងត្រលប់
- អតិថិជនបាត់បង់អាជីប ឬត្រូវបានគេបញ្ឈប់ការងារ
- អតិថិជនពុំមានឆន្ទៈសងត្រលប់មកវិញ
- អតិថិជនមិនផ្តល់ព័ត៌មាន គោលបំណង ឬឯកសារច្បាស់លាស់ទៅកាន់ភ្នាក់ងារ ឥណទាន
- អតិថិជនជួបគ្រោះថ្នាក់ចៃដន្យ។

❖ កត្តាបរិយាកាសសង្គម និងគ្រោះធម្មជាតិ

នៅក្នុងសង្គមពេលដែលមានការប្រែប្រួលលើស្ថានភាពនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច អតិថិជនណា គឺវាបានផ្តល់ផលប៉ះពាល់ដល់ជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋដែលអាចបង្កឲ្យបាត់បង់សមត្ថភាព។ ម៉្យាង

ទៀតបញ្ហាគ្រោះធម្មជាតិក៏អាចជាបញ្ហាដែលធ្វើឲ្យអតិថិជនខកខានក្នុងការសងត្រលប់ ដោយជួបប្រទះនឹងគ្រោះធម្មជាតិដែលធ្វើឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់ទ្រព្យសម្បត្តិការងារ និងដំណាំផ្សេងៗ។

២.៥.៤.៣. យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទាន

❖ ចំពោះអតិថិជន

ធ្វើការវាយតម្លៃឲ្យបានត្រឹមត្រូវពីអតិថិជនដូចជា៖

- គោលបំណងសុំខ្ចី
- ការវិនិយោគ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- ពិចារណាលើគោលដំហែរអ្នកសុំខ្ចី(ប្រវត្តិរូប)
- ត្រូវមានវត្ថុបញ្ចាំ ឬ អ្នកធានា
- ផ្តល់យោបល់ ក្នុងករណីផ្សេងៗដែលទាក់ទង នឹងការធ្វើអាជីវកម្មរបស់អតិថិជន
- ត្រួតពិនិត្យលើឯកសារដែលអតិថិជនដល់ឲ្យ

❖ ចំពោះធនាគារ

ពង្រឹងសមត្ថភាពបុគ្គលិកដូចជា៖

- ជ្រើសរើសបុគ្គលិកដែលមានចំណេះដឹងខាងឥណទាន
- បណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមដល់បុគ្គលិក
- ពិន័យទៅលើបុគ្គលិកដែលធ្វើឲ្យមានកំហុសច្រើន
- លើកទឹកចិត្តចំពោះបុគ្គលិកដែលប្រឹងប្រែងធ្វើការងារ។

២.៥.៤.៤. ដំណោះស្រាយចំពោះឥណទានមានបញ្ហា

នៅក្នុងប្រតិបត្តិការប្រមូលឥណទាន គឺតែងតែមានការជួបប្រទះនូវការខកខានទៅលើ ការសងត្រលប់របស់អតិថិជន។ ការខ្វះខាតនៃសាច់ប្រាក់របស់កូនបំណុលដែលអាចកើតមានឡើងដោយសារភាពគ្មានលទ្ធភាពសងទៅលើការប្រាក់ និងប្រាក់ដើមជាដើម ដោយភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យទៅលើបញ្ហាទាំងនេះឲ្យបានល្អិតល្អន់ និងទាន់ពេលវេលា។ ចំពោះការបង្ការក្នុងបញ្ហាការខកខានសងរបស់កូនបំណុល នាយកដ្ឋានដោះស្រាយបំណុល និងផ្នែកផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យបន្ថែមទៀត ដើម្បីរកឲ្យឃើញមូលហេតុដែលភ្នាក់ងារឥណទានរកមិនទាន់ឃើញ។ ដើម្បីដោះស្រាយការខកខានសងរបស់អតិថិជន ធនាគារមានវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញទៅលើឯកសារផ្តល់ឥណទាន និងអ្នកទទួលធានា

- ត្រួតពិនិត្យទៅលើនីតិវិធីសងបំណុល
- អនុវត្តលើការដាក់ទ្រព្យបញ្ចាំ
- ប្រមូលទ្រព្យបញ្ចាំបន្ថែមនៅពេលមានបញ្ហា
- បង្កើតនូវកម្មវិធីកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធសង
- ចាត់វិធានការផ្សេងៗឲ្យបានទាន់ពេលវេលា ដូចជាការកោះហៅអ្នកធានាមកសងជំនួស។

២.៥.៥. អត្ថប្រយោជន៍នៃឥណទាន

២.៥.៥.១. សម្រាប់ធនាគារ

ធនាគារ គឺជាស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ដែលស្វែងរកប្រាក់ចំណេញពីប្រតិបត្តិការឥណទានរបស់ធនាគាររបស់ខ្លួន ដូច្នោះក្រៅពីប្រាក់ចំណេញដែលទទួលបានពីឥណទាន ធនាគារក៏ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនដូចជា៖

- ទទួលបានប្រាក់ចំណេញសុទ្ធពីកម្រៃសេវាផ្សេងៗ
- ទទួលបានអតិថិជនថ្មីជាច្រើនតាមរយៈការណែនាំពីអតិថិជនចាស់ដែលជឿទុកចិត្ត
- ទទួលបានការប្រើប្រាស់សេវាកម្មធនាគារផ្សេងពីអតិថិជន មានដូចជាការផ្ទេរប្រាក់ ទូទាត់ថ្លៃទំនិញទៅដៃគូអាជីវកម្ម
- ធនាគារកើនឡើងទ្រព្យសកម្ម
- មានដៃគូពាណិជ្ជកម្មច្រើន ដោយមានការផ្សព្វផ្សាយពីអតិថិជន

២.៥.៥.២. សម្រាប់អតិថិជន

អតិថិជនទទួលបានភាពងាយស្រួល សុវត្ថិភាពដោយរក្សាការសម្ងាត់ និង អត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀត ដូចជា៖

- ជួយដោះស្រាយនៅពេលមានអាសន្ន ឬព្រឹត្តិការណ៍ដែលកើតឡើងដោយស្មានមិនដល់
- ជួយបង្កើនជីវភាពរបស់អតិថិជន
- ជំរុញស្តុកដារសំនៅរបស់អតិថិជន

២.៥.៥.៣. សម្រាប់សង្គម

- ធ្វើឲ្យសេដ្ឋកិច្ចជាតិរីកចម្រើន
- កាត់បន្ថយភាពអត់ការងាររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ជាចំណែកជួយឲ្យប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍន៍

ជំពូកទី៣

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

៣.១. គោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម

គោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងឥណទានត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណង ជំរុញភាពរីកចម្រើនក្នុងធនាគារពាណិជ្ជនីមួយៗ និងដើម្បីធានាថាឥណទានដែលបានបញ្ចេញទៅអតិថិជននឹងជួយបង្កើនសកម្មភាពប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារ ដើម្បីបំពេញតម្រូវការទីផ្សារបច្ចុប្បន្នព្រមទាំងពង្រីកទីផ្សារផលិតផលឥណទានឲ្យកាន់តែសំបូរបែបនៅពេលអនាគត។ ធនាគារពាណិជ្ជបានបង្កើតគោលការណ៍នេះដើម្បីធានាថា ឥណទានដែលពួកគេបានផ្តល់ពិតជាបានបំពេញនូវតម្រូវការរបស់អតិថិជនគ្រប់រូប ជាពិសេសដើម្បីជួយទ្រទ្រង់ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជាតិសង្គម និងផ្តល់ឱកាសឲ្យអតិថិជនទាំងអស់អាចបង្កើន និង ជំរុញស្តង់ដារនៅក៏ដូចជាពង្រឹងអាជីវកម្មរបស់ពួកគេផងដែរ។ គោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្មនេះ បានផ្តោតសំខាន់ទៅលើនីតិវិធីក្នុងការស្នើសុំឥណទានរបស់អតិថិជន និងវិភាគហានិភ័យឥណទានឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការប្រមូលកម្ចីមកវិញដោយសុវត្ថិភាព និងទាន់ពេលវេលាតាមការកំណត់ជាក់លាក់ណាមួយ។

៣.២. ទីផ្សារគោលដៅ និងអតិថិជនគោលដៅសម្រាប់ការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម

ក្នុងការផ្តល់នូវឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្មធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់ក៏បានកំណត់នូវទីផ្សារ ដើម្បីធ្វើការស្វែងរកនូវអតិថិជនគោលដៅទៅតាមប្រភេទឥណទានដែលខ្លួននឹងផ្តល់ឲ្យដល់អតិថិជន។ ក្នុងការកំណត់នូវអតិថិជនឲ្យបានសមស្របនឹងប្រភេទកម្ចីនីមួយៗធនាគារពាណិជ្ជបានគោរពនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនរួមមាន៖

- ឥណទានគេហដ្ឋាន

ឥណទាននេះ គឺជាការផ្តល់ឥណទានដល់រូបវន្តបុគ្គល សំដៅចំពោះអ្នកខ្ចីជាលក្ខណៈគ្រួសារ ឬឯកត្តជនដែលមានបំណងចង់បាននូវគេហដ្ឋានជាកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួន តែពុំមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់។ ឥណទានប្រភេទនេះផ្តល់អាទិភាពដល់បុគ្គលដែលមានអាជីវកម្មផ្ទាល់ខ្លួនក៏ដូចជាអ្នកប្រកបការងារទាំងក្នុងវិស័យឯកជន និងរាជការដោយមានឯកសារបញ្ជាក់ពីប្រាក់ចំណូលត្រឹម

ត្រូវ។ ម្យ៉ាងទៀតឥណទានគេហដ្ឋាននេះបានផ្តល់សម្រាប់សំណង់គេហដ្ឋានដែលបានសាងសង់ រួចរាល់ ឬជិតបញ្ចប់ការសាងសង់ពី៨០ភាគរយ ទៅ៩០ភាគរយ។

• ឥណទានអាជីវកម្ម

ផលិតផលនេះត្រូវយកទុកដាក់ជាពិសេសសម្រាប់អាជីវកម្ម ខ្នាតមធ្យម ទាំងអតិថិជនជា រូបវន្តបុគ្គល និងអតិថិជនជានីតិបុគ្គលដែលមានតម្រូវការសាច់ប្រាក់ដើម្បីចាប់ផ្តើមពង្រីកអាជីវ- កម្មដូចមានខាងក្រោម៖

- មានទីតាំងក្រុមហ៊ុន ឬមុខរបរស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលមានស្ថានភាពទីផ្សារ និង ប្រវត្តិនៃមុខរបរស្ថេរភាពយ៉ាងហោចណាស់បីឆ្នាំ ដែលបង្ហាញពីប្រាក់ចំណេញពីរឆ្នាំចុង ក្រោយ។
- មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ ទំនាក់ទំនងល្អជាមួយអតិថិជន និងជាក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ឬមុខរបរ ដែលបង្កើតរួចហើយមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ មានភាពរឹងមាំលើវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ មានសុចរិត ភាពអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន។ ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ត្រូវតែជាក្រុមហ៊ុនដែលមានតម្លាភាពអាជីវ កម្ម លំហូរសាច់ប្រាក់មានស្ថេរភាព (ប៉ុន្តែអាចអនុញ្ញាតចំពោះមុខរបរដែលមានលក្ខណៈ តាមរដូវ) និងត្រូវមានរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់ និងគ្រប់គ្រាន់។

៣.៣. នីតិវិធីក្នុងការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្ម

នៅក្នុងប្រតិបត្តិការឥណទានគេហដ្ឋាន និង ឥណទានអាជីវកម្មធនាគារពាណិជ្ជនីមួយៗ តែងមាននីតិវិធីក្នុងផ្តល់ឥណទានរៀងៗខ្លួនដើម្បីផ្តល់ការជឿទុកចិត្ត ការធានា និង ភាពងាយ ស្រួលដល់អតិថិជនរបស់ខ្លួន។

នីតិវិធីក្នុងការផ្តល់ឥណទានទាំងពីរនេះរួមមាន៖

ជាដំបូងអតិថិជនដែលមានបំណងចង់ធ្វើការស្នើសុំឥណទានគេហដ្ឋាន និង ឥណទាន អាជីវកម្មត្រូវទៅកាន់ការិយាល័យរបស់ធនាគារ ដើម្បីជួបជាមួយនឹងភ្នាក់ងារឥណទានដើម្បីធ្វើការ សាកសួរព័ត៌មានលំអិតពីលក្ខខណ្ឌ ដើម្បីទទួលបានឥណទានខាងលើ។ ក្នុងការជួបពិភាក្សាគ្នា នេះ ភ្នាក់ងារឥណទាននឹងធ្វើការឆ្លើយនូវរាល់ចម្ងល់របស់អតិថិជនទាក់ទងនឹងឥណទានទាំង នេះ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការពន្យល់ជាសង្ខេបអំពីគោលការណ៍ និងនីតិវិធី ឥណទានទៅកាន់អតិថិជន (ទំហំឥណទាន វិធីសាស្ត្រក្នុងការសងត្រលប់ អត្រាការប្រាក់ កិច្ចព្រម ព្រៀងឥណទាន និងកិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងក្រុមអ្នកខ្ចី ប្តី ប្រពន្ធុល។) បន្ទាប់ពីការពន្យល់ណែនាំចប់ សព្វគ្រប់ហើយ ភ្នាក់ងារឥណទាននឹងផ្តល់ពាក្យស្នើសុំឥណទានទៅកាន់អតិថិជន។ ក្នុងការផ្តល់

ជូននូវពាក្យស្នើសុំឥណទាននេះ តម្រូវឲ្យអតិថិជនត្រូវធ្វើការអាននូវលក្ខខណ្ឌនៅក្នុងក្រដាសឲ្យបានយល់ច្បាស់លាស់មុននឹងធ្វើបំពេញចូល។ ក្នុងការជួបនេះដែរ ភ្នាក់ងារនឹងអាចធ្វើស្នើសុំឯកសារមួយចំនួន ដើម្បីជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់ពីប្រវត្តិរូប និង លក្ខណៈសម្បត្តិរបស់អតិថិជនដូចតទៅ៖

- ច្បាប់ដើមអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ឬលិខិតឆ្លងដែន
- ច្បាប់ថតចម្លងនៃសៀវភៅគ្រួសារ ឬសៀវភៅស្នាក់នៅ
- ច្បាប់ថតចម្លងពីរបាយការណ៍ធនាគាររយៈពេលប្រាំមួយខែចុងក្រោយ
- ច្បាប់ថតចម្លងនៃប័ណ្ណបើកបរ
- ច្បាប់ថតចម្លងសក្ខីប័ណ្ណប្រាក់បៀវត្សរ៍រយៈពេល៦ខែចុងក្រោយ កិច្ចសន្យាការងារ ឬកាតសម្គាល់ខ្លួន។

ចំពោះអតិថិជនជាអ្នកប្រកបអាជីវកម្មត្រូវបន្ថែមទៅលើឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអាជីវកម្មរួមមាន៖

- ច្បាប់ថតចម្លងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេល៣ខែចុងក្រោយ ដោយត្រូវមានហត្ថលេខាដឹងលីពីម្ចាស់អាជីវកម្មផ្ទាល់
- វិក្កយបត្រទិញចូល និងលក់ចេញដើម្បីធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- ច្បាប់ដើមនៃប័ណ្ណសម្គាល់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិកាន់កាប់លើអចលនវត្ថុ
- បញ្ជីអតិថិជនជំពាក់ និងបញ្ជីទិញជំពាក់
- បញ្ជីស្តុកសរុបដែលបញ្ជាក់ពីចំនួន និងតម្លៃច្បាស់លាស់
- ប័ណ្ណប៉ាតង់
- វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម
- លក្ខខណ្ឌក្រុមហ៊ុន។ល។

បន្ទាប់ពីទទួលបានឯកសារទាំងនេះហើយ ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យឲ្យបានហ្មត់ចត់ថា ឯកសារដែលតម្រូវឲ្យអតិថិជនផ្តល់ឲ្យមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដែរ ឬទេ។បន្ទាប់មកទៀត ភ្នាក់ងារឥណទានដែលទទួលបន្ទុកត្រូវចុះត្រួតពិនិត្យ និង ប្រមូលព័ត៌មានដល់លំនៅដ្ឋាន ឬកន្លែងប្រកបរបរអាជីវកម្មរបស់អតិថិជនដោយផ្ទាល់ ដើម្បីយកមកផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងសំណើស្នើសុំឥណទានថា តើព័ត៌មានដែលអតិថិជនបានធ្វើការបំពេញពាក្យស្នើសុំឥណទានពិតប្រាកដដែរឬទេ? ក្នុងនោះផងដែរ ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានទាំងនោះភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើ

ការសាកសួរអតិថិជនដោយផ្ទាល់ ព្រមទាំងធ្វើការវិភាគលើស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់អតិថិជនផងដែរ។ ក្នុងករណីនេះដែរ ភ្នាក់ងារឥណទានមិនប្រាកដថា ព័ត៌មានដែលទទួលបានពីអតិថិជនមិនគ្រប់គ្រាន់ ភ្នាក់ងារឥណទានអាចទៅធ្វើការសាកសួររបន្ថែមពីអាជ្ញាធរដែនដី (មេភូមិ មេឃុំ) ឬអ្នកដែលរស់នៅជិតខាងរបស់ពួកគាត់ ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានកាន់តែច្បាស់ដែលជាភាពងាយស្រួលក្នុងការវាយតម្លៃឥណទាន មុននឹងឈានទៅដល់សម្រេចឥណទាន។ នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតនេះផងដែរ ភ្នាក់ងារឥណទានក៏បានអនុវត្តកម្មវិធីគ្រប់គ្រងព័ត៌មានតាមប្រព័ន្ធមួយតាមរយៈការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា (Credit Bureau Cambodia)។ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ព័ត៌មានរបាយការណ៍ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (NBC Report) គឺដើម្បីបង្ហាញពីព័ត៌មានរបស់អតិថិជន ថាតើគាត់បានខ្ចីប្រាក់ពីគ្រឹះស្ថាន ឬធនាគារណាមួយឬអត់? ម្យ៉ាងទៀត ការប្រើប្រាស់របាយការណ៍ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (NBC report) ក៏អាចឲ្យភ្នាក់ងារឥណទានអាចធ្វើការវាយតម្លៃពីប្រវត្តិឥណទានរបស់អតិថិជន ថាតើអតិថិជននោះ គឺជាអតិថិជនល្អ ឬយ៉ាងណាមុននិងសម្រេចចិត្តផ្តល់ឥណទានដល់ពួកគេ។

បន្ទាប់ពីទទួលទិន្នន័យដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអតិថិជន ហើយភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការវិភាគថ្លឹងថ្លែង ពីភាពច្បាស់លាស់នៃព័ត៌មានទាំងអស់ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពគ្រួសារ អត្តចរិត ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ទ្រព្យបញ្ចាំ លទ្ធភាពសងត្រលប់ និងកត្តាដទៃដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់កម្ចីនេះ។ បន្ទាប់ពីបានធ្វើការវិភាគ និងត្រិះរិះ ពិចារណាបានហ្មត់ចត់ហើយ ភ្នាក់ងារឥណទាន ឬរដ្ឋបាលឥណទានត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ខ្ចីប្រាក់របស់អតិថិជន ដោយត្រូវបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ពីប្រភេទឥណទាន រយៈពេល ទំហំនៃឥណទាន អត្រាការប្រាក់ និងគោលបំណងនៃឥណទាន ដើម្បីធ្វើការស្នើសុំទៅកាន់អ្នកគ្រប់គ្រង។

ឯកសារស្នើសុំឥណទានដែលត្រូវបានរៀបចំរួចរាល់ ត្រូវបញ្ជូនទៅអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទាន (Credit Risk Management Department) ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យបន្ថែមទៅលើឯកសាររបស់អតិថិជនហើយធ្វើការចោទជាសំនួរ ក្នុងករណីមានការមន្ទិលសង្ស័យ ឬចម្ងល់ទៅលើភាពមិនច្បាស់លាស់ ទៅលើឯកសារណាមួយ ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទានក៏អាចធ្វើការស្នើសុំបន្ថែមនូវឯកសារណាដែលខ្លួនយល់ថាមិនមានភាពពេញលេញ។ ក្រោយមកអ្នកគ្រប់គ្រងឥណទានត្រូវធ្វើការសម្រេចចិត្តថាតើឥណទានដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំមកនោះគួរតែត្រូវអនុម័តឬប្រានចោល។ ក្នុងករណីដែលទំហំឥណទានធំ លើសពីសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចរបស់ពួកគេ ហើយនោះសំណើនៃឥណទាន និងត្រូវបញ្ជូនបន្តទៅអ្នកគ្រប់គ្រងមួយកម្រិតទៀត ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្ត។ បន្ទាប់ពី

ឥណទានត្រូវបានអនុម័តហើយនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងឥណទាន (Credit Management Department) ត្រូវបញ្ជូនឯកសារឥណទានទៅកាន់នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលឥណទាន (Credit Administration Department) ដើម្បីដំណើរការរៀបចំកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់រវាងធនាគារ និងអតិថិជន និងកិច្ចសន្យាចុះបញ្ជីហ៊ីប៉ូតែក (កិច្ចសន្យាដាក់ទ្រព្យបញ្ចាំ) ។ បន្ទាប់ពីកិច្ចសន្យាត្រូវបានរៀបចំបានរួចរាល់ហើយ ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងទៅអតិថិជន ដើម្បីមកផ្តិតមេដៃទៅលើកិច្ចសន្យាទាំងនោះ បន្ទាប់ពីអតិថិជនបានធ្វើការផ្តិតមេដៃទៅលើកិច្ចសន្យាឥណទានរួចរាល់ហើយ ភ្នាក់ងារឥណទានទទួលបន្ទុកត្រូវបញ្ជូនឯកសារទាំងនោះរួមជាមួយនឹង ប័ណ្ណម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃអចលនវត្ថុ ទៅកាន់ផ្នែករដ្ឋបាលឥណទាន (CAD) ដើម្បីយកប័ណ្ណម្ចាស់កម្មសិទ្ធិទៅចុះបញ្ជីហ៊ីប៉ូតែក ដែលនឹងធ្វើឡើងនៅមន្ទីរសុរិយោដី។ ការចុះបញ្ជីហ៊ីប៉ូតែកមានរយៈពេលយូរបំផុតត្រឹម១០ថ្ងៃ។ បន្ទាប់ពីឯកសារទាំងអស់ត្រូវបានបញ្ជាក់ពីអាជ្ញាធរបានចប់សព្វគ្រប់ហើយ។ ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងទៅរដ្ឋបាលឥណទាន ដើម្បីធ្វើការទំលាក់លុយទៅអោយអតិថិជន។ ការទម្លាក់លុយទៅឲ្យអតិថិជនអាចធ្វើក្នុងរូបភាពពីរបែបផ្សេងគ្នា ដោយធ្វើការទម្លាក់លុយចូលទៅក្នុងគណនីរបស់អតិថិជនឬចេញជាមូលប្បទានបត្រជូនអតិថិជន។ បន្ទាប់ពីធ្វើការទម្លាក់លុយរួចរាល់ហើយ ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវធ្វើការទាក់ទងទៅកាន់អតិថិជន ដើម្បីយកវិភាគសងប្រាក់ពីខាងធនាគារ។

៣.៤. ប្រភេទរូបិយប័ណ្ណ ទំហំឥណទាន រយៈពេលឥណទាន និង អត្រាការប្រាក់ឥណទានគេហដ្ឋាន និង ឥណទានអាជីវកម្ម

រយៈពេលឥណទាន និង អត្រាការប្រាក់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្មការផ្តល់នូវឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអាជីវកម្មត្រូវបានផ្តល់ដោយយោងតាមប្រភេទរូបិយប័ណ្ណ រយៈពេល អត្រាការប្រាក់ និងទំហំនៃឥណទានដូចតទៅ៖

ក. ឥណទានគេហដ្ឋាន

• ប្រភេទរូបិយប័ណ្ណ

ចំពោះឥណទានគេហដ្ឋាន ធនាគារពាណិជ្ជនឹងផ្តល់ជូនដល់អតិថិជនទាំងអស់ក្នុងទម្រង់ជាប្រាក់ដុល្លារតែប៉ុណ្ណោះ។

• ទំហំឥណទាន

— ចំពោះធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី (ACLEDA BANK PLC) អតិថិជនអាចទទួលបានកម្ចីក្នុងទំហំរហូតដល់ ២០០,០០០ ដុល្លារអាមេរិច ឬស្មើ ៧០% ភាគរយ នៃតំលៃសរុបរបស់

គេហដ្ឋានដែលត្រូវទិញ ១ (Housing Loan, 2019)

- ដោយឡែកធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ (CAMBODIA PUBLIC BANK) ផ្តល់នូវឥណទានគេហដ្ឋានដល់អតិថិជនដែលទំហំរហូតដល់ ៨០%នៃតំលៃសរុបគេហដ្ឋានដែលត្រូវទិញ។
- ធនាគារ កាថេយូណៃធីត (CATHAY UNITED BANK OF CAMBODIA) ក៏បានផ្តល់នូវឥណទានគេហដ្ឋានដល់អតិថិជនដូចគ្នា ដែលមានទំហំរហូតដល់ ៧០% ភាគរយនៃតំលៃសរុបរបស់គេហដ្ឋានដែលត្រូវទិញ។
- ចំពោះធនាគារ កាណាឌីយ៉ា ភីអិលស៊ី (CANADIA BANK PLC) ផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានដល់អតិថិជន ដែលមានទំហំរហូតដល់ ៨០% នៃតំលៃផ្ទះ។ (Home Loan, 2019)

• **អត្រាការប្រាក់ឥណទាន**

អត្រាការប្រាក់ឥណទានគេហដ្ឋានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់ ត្រូវបានកំណត់ខុសៗគ្នា ទៅតាមមជ្ឈដ្ឋាននៃអ្នកខ្ចី រួមមាន៖

- ធនាគារ អេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី (ACLEDA BANK PLC) ផ្តល់អត្រាការប្រាក់នៃឥណទានគេហដ្ឋានទៅកាន់អតិថិជន ១៣% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ (Hosing Loan, 2019)
- ធនាគារកាថេយូណៃធីត (CATHAY UNITED BANK OF CAMBODIA) ផ្តល់នូវអត្រាការប្រាក់៦.៨៨%ក្នុងមួយឆ្នាំចំពោះឥណទានគេហដ្ឋាន។
- ដោយឡែកធនាគារកាណាឌីយ៉ា (CANADIA BANK PLC) ផ្តល់នូវកម្ចីគេហដ្ឋាន ៦.៩៩% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ (Home Loan, 2019)
- ចំណែកឯធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ (CAMBODIA PUBLIC BANK) វិញផ្តល់ជូននូវកម្ចីគេហដ្ឋានអត្រា ៦.៩៩%ក្នុងមួយឆ្នាំដូចគ្នា។

• **រយៈពេលនៃឥណទាន**

ការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន នៃធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់មានរយៈពេលខុសៗគ្នាដូចខាងក្រោម៖

- ចំពោះធនាគារអេស៊ីលីដា (ACLEDA BANK PLC) ឥណទានគេហដ្ឋានដែលបានផ្តល់ជូនអតិថិជន ជាទូទៅមានរយៈពេល ១០ ឆ្នាំ។ (Housing Loan, 2019)
- សំរាប់ធនាគារកាថេយូណៃធីត (CATHAY UNITED BANK OF CAMBODIA) ផ្តល់នូវឥណទានគេហដ្ឋានជូនអតិថិជនរយៈពេលពី ១០ ទៅ ១៥ឆ្នាំ។

- _ ដោយឡែក ធនាគារកាណាឌីយ៉ា (CANADIA BANK PLC) ក៏ផ្តល់នូវឥណទានគេហដ្ឋាន ដែរ ដែលមានរយៈពេលពី ១០ ទៅ ២៥ឆ្នាំឯណោះ។ (Home Loan, 2019)
- _ រីឯ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ (CAMBODIA PUBLIC BANK) វិញ ឥណទានគេហដ្ឋានមាន រយៈពេលរហូតដល់ ២៥ឆ្នាំ។

ខ. ឥណទានអាជីវកម្ម

• ប្រភេទរូបិយប័ណ្ណ

ចំពោះឥណទានអាជីវកម្ម ធនាគារពាណិជ្ជ ផ្តល់ជូនដល់អតិថិជនទាំងអស់ក្នុងទម្រង់ជា ប្រាក់ដុល្លារ ប្រាក់បាត និងប្រាក់រៀល។

• អត្រាការប្រាក់ឥណទាន

• ធនាគារ អេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី (ACLEDA BANK PLC) ផ្តល់អត្រាការប្រាក់នៃឥណទាន អាជីវកម្មទៅកាន់អតិថិជន ពី១០% ទៅ ១៣% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ (Medium-Sized Enterprise and Corporate Loan, 2019)

• ធនាគារកាថយូណៃធីត (CATHAY UNITED BANK OF CAMBODIA) ផ្តល់នូវអត្រាការ ប្រាក់ពី ៧.៥% ទៅ ១០% ក្នុងមួយឆ្នាំចំពោះឥណទានអាជីវកម្ម។

• ដោយឡែកធនាគារកាណាឌីយ៉ា (CANADIA BANK PLC) ផ្តល់នូវកម្ចីអាជីវកម្ម ៨.៨៨% ក្នុងមួយឆ្នាំជូនទៅដល់អតិថិជន (Special SME Loan Packages, 2019)

• ចំណែកឯធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ (CAMBODIA PUBLIC BANK) វិញផ្តល់ជូននូវកម្ចី អាជីវកម្មក្នុងអត្រា ៩% ក្នុងមួយឆ្នាំ។

• រយៈពេលនៃឥណទាន

មិនខុសប្លែកពីឥណទានគេហដ្ឋានទេ រយៈពេលខ្លីរបស់ឥណទានអាជីវកម្ម នៃធនាគារ ពាណិជ្ជទាំងអស់ត្រូវបានកំណត់ដូចតទៅ៖

- _ ចំពោះធនាគារអេស៊ីលីដា (ACLEDA BANK PLC) ឥណទានអាជីវកម្មដែលបានផ្តល់ជូន អតិថិជនជាទូទៅមានរយៈពេល ៦ឆ្នាំ។ (Medium-Sized Enterprise and Corporate Loan, 2019)

- _ សំរាប់ធនាគារកាថយូណៃធីត (CATHAY UNITED BANK OF CAMBODIA) ផ្តល់នូវឥណ ទានគេហដ្ឋានជូនអតិថិជនរយៈពេល ៧ឆ្នាំ។

- _ ដោយឡែកធនាគារ កាណាឌីយ៉ា (CANADIA BANK PLC) ផ្តល់នូវកម្ចីអាជីវកម្មរហូតដល់ ១០ឆ្នាំ។ (Special SME Loan Packages, 2019)
- _ ចំណែកឯធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ (CAMBODIA PUBLIC BANK) វិញផ្តល់ជូននូវកម្ចីអាជីវកម្មរយៈពេលរហូតដល់១០ឆ្នាំ ទៅ១៥ឆ្នាំ។
- **ទំហំឥណទាន**
 - _ ចំពោះធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី (ACLEDA BANK PLC) អតិថិជនអាចទទួលបានកម្ចីក្នុងទំហំចាប់ពី ៥០,០០០.០០ដុល្លារអាមេរិចឡើងទៅ ដោយអ្នកខ្ចីត្រូវមានដើមទុនយ៉ាងហោចណាស់ ២០%។ (Medium-Sized Enterprise and Corporate Loan, 2019)
 - _ ដោយឡែកធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ (CAMBODIA PUBLIC BANK) ផ្តល់នូវឥណទានអាជីវកម្មដល់អតិថិជនដែលទំហំរហូតដល់ ១០០,០០០.០០ ដុល្លារអាមេរិច ឬស្មើនឹង៦០% នៃដើមទុនសរុប។
 - _ ធនាគារ កាថេយូណៃធីត (CATHAY UNITED BANK OF CAMBODIA) ក៏បានផ្តល់នូវឥណទានអាជីវកម្មដល់អតិថិជនដែលមានទំហំច្រើនជាង១០០,០០០.០០ដុល្លារអាមេរិច។
 - _ ចំពោះធនាគារ កាណាឌីយ៉ា ភីអិលស៊ី (CANADIA BANK PLC) ផ្តល់នូវកម្ចីអាជីវកម្មដែលមានទំហំច្រើនជាង ១០០,០០០.០០ ដុល្លារអាមេរិច ដូចគ្នាទៅនឹងធនាគារ កាថេយូណៃធីតដែរ។ (Special SME Loan Packages, 2019)

៣.៥. ការវាយតម្លៃលើការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានលើវត្ថុ

ដើម្បីឲ្យឥណទាន ដែលបានបញ្ចេញទៅអតិថិជនទាំងអស់មានប្រសិទ្ធភាព ធនាគារពាណិជ្ជនីមួយៗត្រូវធ្វើការស្វែងយល់ពីការវាយតម្លៃ និង សិក្សាស្រាវជ្រាវឲ្យបានស៊ីជម្រៅដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យមកធ្វើការវិភាគឲ្យបានត្រឹមត្រូវដោយស្របតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានចែង។

៣.៥.១. ការសិក្សាស្រាវជ្រាវព័ត៌មានអតិថិជន

សកម្មភាពក្នុងការស្រាវជ្រាវព័ត៌មានរបស់អតិថិជន ត្រូវមានការខិតខំប្រឹងប្រែងពីសំណាក់ផ្នែកដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីឲ្យអតិថិជនមានអារម្មណ៍ទុកចិត្តសុវត្ថិភាព និង ធ្វើឲ្យពួកគេសង មកវិញតាមតារាងបង់ប្រាក់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងទៀងទាត់។ ដូច្នោះ ធនាគារក៏តម្រូវឲ្យមានការដាក់ពិន័យ ការទទួលខុសត្រូវ កម្មវិធីប្រមូល និង ធ្វើឲ្យកើនឡើងចលនាសាច់ប្រាក់ក៏ដូចជាធ្វើយ៉ាងណាក្សាទំនាក់ទំនងល្អជានិច្ច ជាមួយអតិថិជន។ ដូចដែលបានរៀបរាប់ពីខាងដើម ក្រោយពីប្រមូលបានព័ត៌មានពីអតិថិជនរួចហើយ មន្ត្រីឥណទានត្រូវចុះទៅសិក្សាបន្ថែមដល់ទីតាំងរបស់

អតិថិជន ដើម្បីពិនិត្យភាពប្រក្រតី ឬមិនប្រក្រតីនានាដែលអាចកើតមានឡើង។ ការធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដល់ទីតាំងនោះគឺ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ទិន្នន័យដែលបានទទួលទៅនឹងស្ថានភាពជាក់ស្តែង។ បើជាកម្ចីគេហដ្ឋាន មន្ត្រីឥណទានត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យទៅលើស្ថានភាពសំណងថាតើ រួចរាល់បានប៉ុន្មានភាគរយ ហើយសំណង់លំនៅឋានទាំងនោះមានប័ណ្ណសម្គាល់កម្មសិទ្ធិ (ប្លង់រឹង) ស្របច្បាប់ ឬទេ?

បើជាកម្ចីអាជីវកម្ម គេត្រូវពិនិត្យមើលទៅលើលក្ខណៈមួយចំនួនដូចតទៅ៖

- ពិនិត្យមើលទៅលើស្ថានភាពអាជីវកម្មថាតើរីកចម្រើនដល់សង្គម ឬទេ ឬក៏ជាប្រភេទអាជីវកម្មដែលរដ្ឋកំពុងហាមឃាត់?
- ពិនិត្យមើលស្ថានភាពអាជីវកម្មថា តើមានទំនិញក្នុងស្តុកសមល្មមនឹងប្រាក់កម្ចី ឬទេ? និងចំណូលអាចទប់ទល់នឹងចំណាយបានយ៉ាងណា? ព្រមទាំងដំណើរការអាជីវកម្មរបស់គាត់អាចមានលទ្ធភាពរកចំណូលសងមកធនាគារវិញបានដែរ ឬទេ?

៣.៥.២. ការវិភាគឥណទានតាម៥Cs

ការស្រាវជ្រាវ និង វិភាគឥណទានឲ្យបានបានហ្មត់ចត់មានសារៈសំខាន់ណាស់។ ក្នុងនោះវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវបានយកមកវិភាគនោះ គឺ វិធីសាស្ត្រ ៥Cs: (Character, Capacity, Capital, Collateral, Condition) ។

ក. ចរិតលក្ខណៈ: (Character)

ចរិតលក្ខណៈ គឺជាអាកប្បកិរិយា ឬ ការសំដែងចេញរបស់អតិថិជនខណៈពេលដែលគាត់និយាយស្តី ឆ្លើយសំណួរជាដើម។ ជាពិសេសគឺ សីលធម៌របស់គាត់ក្នុងការធ្វើអាជីវកម្មឬឥរិយាបថក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ ជាទូទៅ ចរិតលក្ខណៈរបស់មនុស្សម្នាក់ៗតែងតែមានលក្ខណៈខុសប្លែកពីគ្នា ដែលធ្វើអោយមានការពិបាកក្នុងការវាយតម្លៃពីចរិតលក្ខណៈរបស់ពួកគេណាស់ ដូចនេះភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវដឹងអោយបានច្បាស់លាស់ពី គោលបំណងនៃការសុំខ្ចីឥណទានរបស់អតិថិជនហើយត្រូវស្វែងរកព័ត៌មានបន្ថែមពីសំណាក់ ប្រធានឃុំ មេភូមិ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចក្នុងតំបន់ ឬអ្នកជិតខាងដើម្បីបានព័ត៌មានពីអតិថិជនកាន់តែច្បាស់ថែមទៀត។ បន្ទាប់មក ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវកំណត់ឲ្យបានច្បាស់ថាអតិថិជន ពិតជាមានភាពស្មោះត្រង់ មានទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ និង មានឆន្ទៈក្នុងការសងត្រលប់មកវិញឬទេ? ហើយកត្តាទាំងនេះ ភ្នាក់ងារឥណទានត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ និង មានការពិចារណាអោយបានច្បាស់លាស់បំផុត។

ខ. សមត្ថភាព (Capacity)

សមត្ថភាព គឺសំដៅទៅលើលទ្ធភាពសងត្រលប់របស់អតិថិជននៅពេលដល់ថ្ងៃកំណត់សង។ ហើយការវិភាគទៅលើលទ្ធភាពសងបំណុលត្រលប់ ជាទូទៅគេវិភាគទៅលើមុខរបរ ប្រាក់ចំណូល កម្រិតការចំណាយ តើវាមានភាពសមមាត្រគ្នាឬទេ? លើសពីនេះទៀត យើងត្រូវមើលថាអតិថិជនធ្លាប់មានបំណុលផ្សេងៗពីមុនមកដែរឬទេ? នៅក្នុងករណីអតិថិជនបើកអាជីវកម្ម មន្ត្រីឥណទានត្រូវសិក្សាទៅលើសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់អតិថិជន វិភាគឲ្យឃើញនូវចំណូលចំណាយ និងប្រាក់ចំណេញបើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រាក់កម្ចីដែលត្រូវសង។ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល មន្ត្រីឥណទានត្រូវពិនិត្យទៅលើចំណូលចំណាយប្រចាំថ្ងៃ ព្រមជាមួយប្រាក់សន្សំរបស់អតិថិជនបើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រាក់កម្ចីដែលត្រូវសង។

គ. ដើមទុន (Capital)

ដើមទុន គឺជាការវិភាគទៅលើ ធនធានដំបូងរបស់អតិថិជននៅក្នុងការប្រកបមុខរបរ និងទុនបង្វិលក៏ដូចជាប្រភពទុនជាដើម។ ការវាយតម្លៃដើមទុន មន្ត្រីឥណទានត្រូវដឹងអោយបានច្បាស់លាស់ ពីគោលបំណងនៃការសុំកម្ចីឥណទានរបស់អតិថិជនជាមុនសិន បន្ទាប់មកត្រូវប្រមូលទិន្នន័យនៃការរៀបចំគម្រោងជំនួញរបស់អតិថិជនដែលស្នើសុំខ្ចីពីធនាគារ។

ឃ. វត្ថុបញ្ចាំ (Collateral)

វត្ថុបញ្ចាំ គឺជារត្ថុតាងដែលអតិថិជនបានដាក់ធានានៅពេលដែលអតិថិជនមិនមានលទ្ធភាពសងត្រលប់មកវិញ។ ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម គឺតម្រូវឲ្យមានការដាក់បញ្ចាំនូវទ្រព្យសកម្មសំខាន់ៗដែលមាននៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។ ឧទាហរណ៍៖ ដូចជាអគារជាដើម។ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល គឺតម្រូវឲ្យដាក់បញ្ចាំនូវទ្រព្យសកម្ម ឬទ្រព្យអកម្មដែលមានដូចជា ប្លង់ផ្ទះ ប្លង់ដី និងទ្រព្យធានាផ្សេងៗទៀត ដែលទ្រព្យបញ្ចាំទាំងអស់នោះអាចដាក់ធានាតាមទំហំនៃប្រាក់កម្ចីដែលបានកំណត់ពីធនាគារ។

ង. លក្ខខណ្ឌ (Condition)

លក្ខខណ្ឌ គឺជាការវិភាគទៅលើសមត្ថភាពរបស់អ្នកស្នើសុំ ថាតើអាចសម្របសម្រួលជាមួយការប្រែប្រួលនៃប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច ដែរឬទេ? បើសេដ្ឋកិច្ចមានការធ្លាក់ចុះ តើគាត់នៅតែមានលទ្ធភាពរកចំណូល ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការសងបំណុលដែរឬទេ? តើវាប៉ះពាល់ដល់ចេតនាសងរបស់អតិថិជន ដែរឬទេ? (លោកគ្រូ ឈាង ហ៊ុយ, ការគ្រប់គ្រងឥណទាន, ២០១៦)

៣.៦. ការបង់កម្រៃផ្សេងៗនៅក្នុងដំណើរការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអេស៊ីវកម្ម

ការបង់កម្រៃឥណទាន សំដៅទៅលើការចំណាយទាំងឡាយដែលនឹងត្រូវបានបង់ដោយអ្នកខ្ចីនៅពេលធ្វើការបញ្ចេញឥណទាននៅកាលកំណត់លើកដំបូង ដែលរួមមាន៖

សេវាឥណទាន៖ ដែលតម្រូវឲ្យអ្នកខ្ចីបង់មកភាគីធនាគារ ១% នៃតម្លៃឥណទានដែលបានអនុម័តទៅលើដំណើរការរៀបចំឯកសារស្របច្បាប់នានា។

សេវាមេធាវី ឬចុះបន្ទុកប្តូរ៖ ជាសេវានៃការបង្កើតហ៊ីប៉ូតែកនៃទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ ដែលត្រូវបានធ្វើនៅក្រសួងដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់។ សេវានេះមានតម្លៃចន្លោះពី ២២០-២៥០\$ និងត្រូវបានរៀបចំដោយមេធាវីប្រចាំធនាគារ។

ការឆែកប្រវត្តិឥណទានក្នុងប្រព័ន្ធច្រករ៖ ជាតម្លៃដែលត្រូវបានគិតពីការឆែកប្រវត្តិឥណទានរបស់អតិថិជន តាមប្រព័ន្ធរបស់ការិយាល័យឥណទាន (Credit Beaureu Cambodia) ដែលមានតម្លៃដែលមានតម្លៃ ៣.៥\$/ម្នាក់។

ការសងរំលស់ដោយផ្នែក រឺការសងផ្តាច់៖ ធនាគារពាណិជ្ជមានលក្ខខណ្ឌមួយដែលតម្រូវឲ្យអ្នកខ្ចី បង់នូវការជាកពិន័យ ៣% នៃទឹកប្រាក់ដែលចង់បង់ ក្នុងករណីដែលអ្នកខ្ចីចង់សងផ្តាច់មុនកំណត់ រឺ សងរំលស់ដោយផ្នែក។

៣.៧. ការទូទាត់សងត្រលប់នៃការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានអេស៊ីវកម្ម

៣.៧.១. ការសងត្រលប់ទាំងដើម និងការប្រាក់នៅចុងគ្រាតែម្តង

ការទូទាត់សងត្រលប់ទាំងដើម និងការប្រាក់នៅចុងគ្រាតែម្តង គឺជាវិធីសាស្ត្រដែលតម្រូវឲ្យកូនបំណុលធ្វើការសងទាំងដើម និងការប្រាក់នៅចុងគ្រាតែម្តង។

រូបមន្តសម្រាប់គណនា៖

$$FV = PV [1 + (i \times n)]$$

- FV គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ថ្ងៃអនាគតកូនបំណុលត្រូវសង
- PV គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកូនបំណុលបានខ្ចី
- I គឺជាអត្រាការប្រាក់
- n គឺជាចំនួនគ្រាដែលកូនបំណុលបានខ្ចី

៣.៧.២. ការសងរំលស់ប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ថេរ

ការសងរំលស់ប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ថេរ គឺជាវិធីសាស្ត្រដែលតម្រូវឲ្យកូនបំណុលធ្វើការសងប្រាក់ដើមថេររហូតដល់គ្រាចុងក្រោយ និងការប្រាក់អាស្រ័យទៅតាមសមតុល្យសាច់ប្រាក់ដែលនៅសល់តាមគ្រានីមួយៗ។

រូបមន្តសម្រាប់គណនា៖

$$R = P / N$$

R គឺជាកម្ចីដែលត្រូវសងតាមគ្រានីមួយៗ

P គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកូនបំណុលបានខ្ចីនៅដើមគ្រា

N គឺជាចំនួនគ្រាដែលត្រូវសង

ដូចនេះយើងបាន៖

$$I_t = R + (P_t \times r)$$

I_t គឺជាការប្រាក់ដែលត្រូវសងក្នុងគ្រា

R គឺជាកម្ចីដែលត្រូវសងតាមគ្រានីមួយៗ

P_t គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ក្នុងគ្រា

r គឺជាអត្រាការប្រាក់ដែលបានកំណត់

៣.៧.៣. ការសងត្រលប់ការប្រាក់ថេរ និងប្រាក់ដើមនៅចុងគ្រា

ការសងត្រលប់ការប្រាក់ថេរ និងប្រាក់ដើមនៅចុងគ្រា គឺជាវិធីសាស្ត្រដែលតម្រូវឲ្យកូនបំណុលធ្វើការសងតែការប្រាក់តាមគ្រានីមួយៗថេរ ដល់គ្រាចុងក្រោយទើបធ្វើការសងផ្តាច់នូវប្រាក់ដើមសរុបជាមួយការប្រាក់នៅចុងគ្រាតែម្តង។

រូបមន្តសម្រាប់គណនា៖

$$I = (P \times i \times N) / 360$$

I គឺជាការប្រាក់ដែលត្រូវសងតាមគ្រានីមួយៗ

P គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកូនបំណុលបានខ្ចីនៅដើមគ្រា

i គឺជាអត្រាការប្រាក់គិតក្នុងមួយឆ្នាំ

N គឺជាចំនួនថ្ងៃដែលត្រូវសង

៣.៧.៤. ការសងប្រាក់ដើម និង ការប្រាក់បញ្ចូលគ្នាថេរ (Annuity Loan)

Annuity Loan គឺជាវិធីសាស្ត្រដែលតម្រូវឲ្យកូនបំណុលធ្វើការសងទាំងដើម និងការប្រាក់ទាំងពីររូបកបញ្ចូលគ្នាថេរតាមគ្រា ប៉ុន្តែការប្រាក់ថយចុះតាមប្រាក់ដើមដែលនៅសល់។ រូបមន្តសម្រាប់គណនា៖

$$AP = P [r / 1 - (1 + r)^{-n}]$$

AP គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបង់តាមគ្រា

P គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកូនបំណុលបានខ្ចីនៅដើមគ្រា

r គឺជាអត្រាការប្រាក់ដែលបានកំណត់

ការបង់រំលស់ប្រាក់ដើម និង ការប្រាក់បញ្ចូលគ្នាក៏អាចគណនាបានរូបមន្តម្យ៉ាងទៀតដូចខាងក្រោម៖

$$P = \frac{C}{R} \left[1 - \frac{1}{(1 + R)^t} \right]$$

P: គឺជាចំនួនប្រាក់ដើមសរុប

C: គឺជាសំណងប្រចាំគ្រា

R: គឺជាអត្រាការប្រាក់

t: គឺជាចំនួនគ្រា

៣.៧.៥. ការគណនាការប្រាក់សាមញ្ញ

ការប្រាក់សាមញ្ញ គឺជាការប្រាក់ដែលកូនបំណុលត្រូវបង់ទៅឲ្យម្ចាស់ដើមបំណុលលើការប្រាក់ដើមដែលបានខ្ចីតាមកិច្ចសន្យា នៅរៀងរាល់ចុងគ្រានីមួយៗ។

រូបមន្តសម្រាប់គណនា៖

$$I = P_0 \times i \times n$$

I គឺជាចំនួនការប្រាក់សាមញ្ញ

P₀ គឺជាប្រាក់ដើមដែលបានខ្ចី

i គឺជាអត្រាការប្រាក់ដែលបានកំណត់

n គឺជារយៈពេលនៃការខ្ចី

៣.៧.៦. ការប្រាក់ផ្ចុំ

ការប្រាក់ផ្ចុំ គឺជាការប្រាក់ដែលទទួលបាននៅរាល់ដំណាច់ឆ្នាំ ឬក្នុងគ្រាជាក់លាក់ណាមួយហើយវានឹងក្លាយទៅជាប្រាក់ដើមសម្រាប់គិតការប្រាក់នៅគ្រាបន្ទាប់ទៀត។ ការគណនាការប្រាក់ប្រភេទនេះអាចកំណត់រៀងរាល់ថ្ងៃ ខែ ត្រីមាស ឆមាស ឆ្នាំ ដោយអាស្រ័យទៅរៀងគ្នារវាងម្ចាស់បំណុល និង កូនបំណុល។

រូបមន្តសម្រាប់គណនា៖

$$FV = P_0(1 + i)^n$$

FV គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលត្រូវសង

P₀ គឺជាប្រាក់ដើមដែលបានខ្ចី

i គឺជាអត្រាការប្រាក់

n គឺជារយៈពេលនៃការខ្ចី

៣.៨. ការពិន័យជាសាច់ប្រាក់ចំពោះការខកខានទូទាត់សងតាមការកំណត់

ធនាគារមានចំណាត់ការអនុវត្តនូវការពិន័យជាសាច់ប្រាក់ចំពោះអតិថិជន ដែលសងហួសថ្ងៃកំណត់ដូចតទៅ៖

ទឹកប្រាក់ដែលត្រូវដាក់ពិន័យនោះ នឹងត្រូវគិតចាប់ពីការហួសកំណត់នៃការបង់ប្រាក់រយៈពេល៣ថ្ងៃ ហើយត្រូវបានគណនាតាមសមាមាត្រនៃចំនួនទឹកប្រាក់ដែលខកខានសង ជាមួយនឹងអត្រាពិន័យប្រចាំឆ្នាំ និងចំនួនថ្ងៃដែលខកខានសង ឬ ស្មើនឹង ២០ដុល្លារអាមេរិច។

៣.៩. អត្ថប្រយោជន៍នៃការផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាន និងឥណទានលើវិក័យ

ក. ចំពោះអតិថិជន៖

- អាចបង្កើនស្តង់ដាររស់នៅប្រចាំថ្ងៃ
- មានគេហដ្ឋានជាកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួន ដែលជួយឲ្យការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព
- មានឱកាសទទួលបានដើមទុនដើម្បីពង្រីកអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន
- ជម្រុញប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន

➢ បង្កើនប្រាក់ចំណេញក្នុងដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន

ខ. ចំពោះធនាគារ:

- ទទួលបានប្រាក់ចំណេញពីការផ្តល់ឥណទានទៅឲ្យអតិថិជន
- ទទួលបានអតិថិជនថ្មីៗដែលជួយជម្រុញប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារ
- ទទួលបានចំណូលការប្រាក់ និង កម្រៃសេវាផ្សេងៗ
- ទទួលបានការគាំទ្រពីសំណាក់អតិថិជនទៅលើសេវាកម្មផ្សេងៗរបស់ធនាគារដូចជា ផ្ទេរប្រាក់ ដាក់ប្រាក់សន្សំជាដើម។

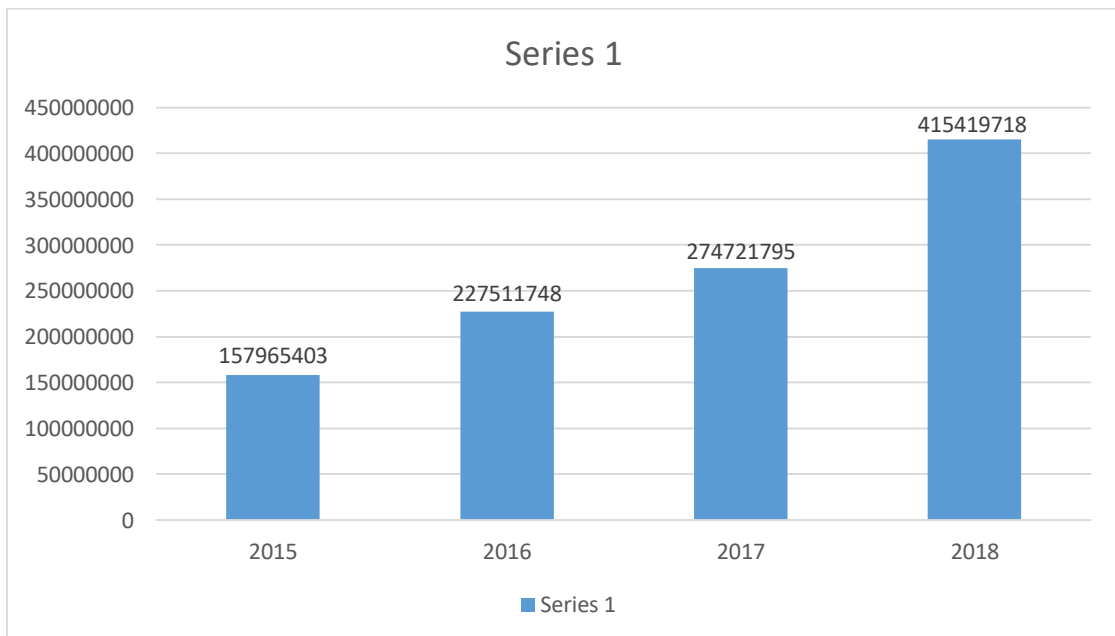
គ. ចំពោះសង្គមជាតិ:

- លើកទឹកចិត្ត និង ជម្រុញដីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនឲ្យកាន់តែប្រសើរ
- កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ
- បង្កើនសកម្មភាព និង ប្រាក់ចំណូលដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ
- មានស្ថេរភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច

៣.១០. មញ្ជីក្រាហ្វិកបញ្ជាក់ពីបរិមាណឥណទានដែលធនាគារពោធិ៍បានបញ្ជូន

៣.១០.១. ឥណទានគេហដ្ឋាន

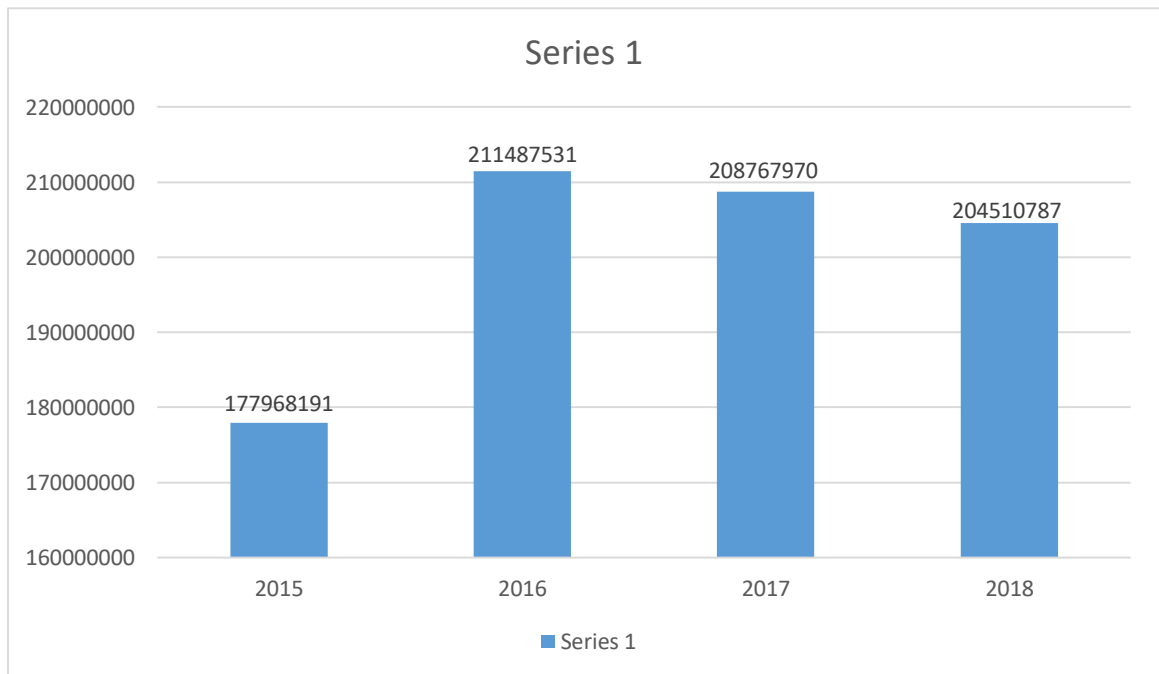
ក. ធនាគារករណីខ្ចីប្រាក់

ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារ កាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ ឥណទានគេហដ្ឋាននៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ ដោយយោងទៅតាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានជាទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ១៥៧,៩៦៥.៤០៣ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាណាឌីយ៉ា, ២០១៦)
- ជាក់ស្តែងនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់ សរុបចំនួន ២២៧,៥១១,៧៤៨ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាណាឌី យ៉ា, ២០១៦)
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២៧៤,៧២១,៧៩៥ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ៤១៥,៤១៩,៧១៨ ដុល្លារអាមេរិក។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាណាឌីយ៉ា, ២០១៨)

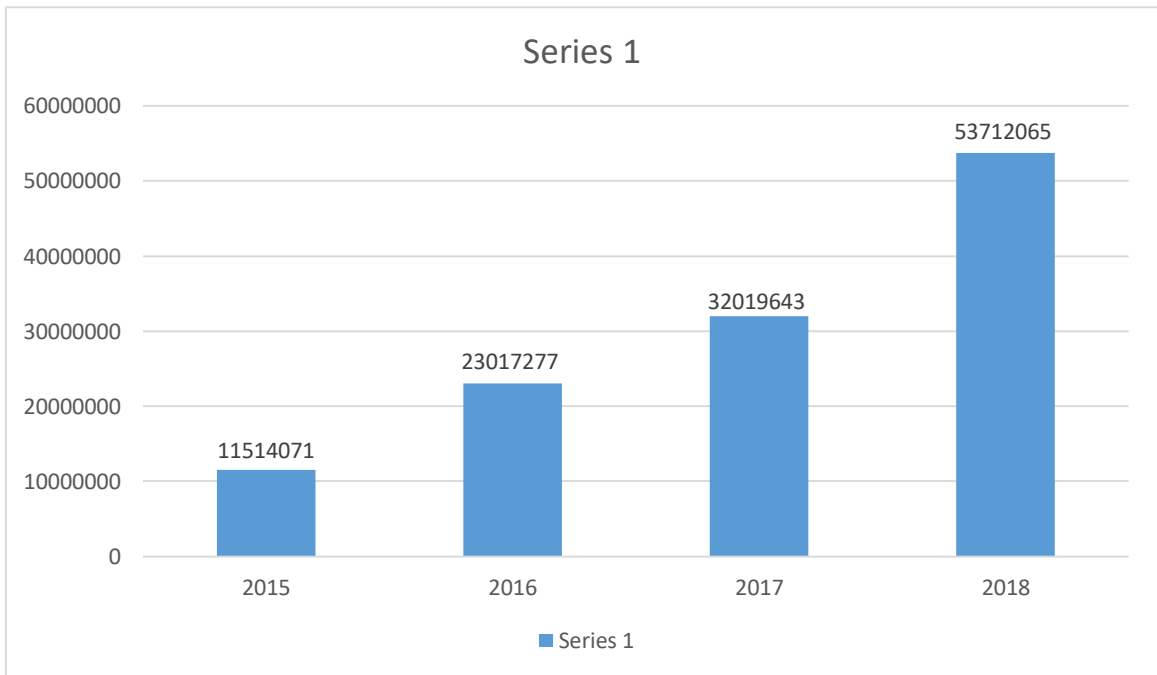
ខ. ធនាគារអេស៊ីស៊ីដា

ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារ អេស៊ីលីដាបានផ្តល់ ឥណទានគេហដ្ឋាននៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ យោងទៅតាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារអេស៊ីលីដាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ១៧៧,៩៦៨,១៩១ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារអេស៊ីលីដាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២០៥,៥១០,៧៨៧ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារអេស៊ីលីដា, ២០១៦)
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារអេស៊ីលីដាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២០៨,៧៦៧,៩៧០ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារអេស៊ីលីដាបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២០៥,២១៥,២៣៦ ដុល្លារអាមេរិក។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារអេស៊ីលីដា, ២០១៨)

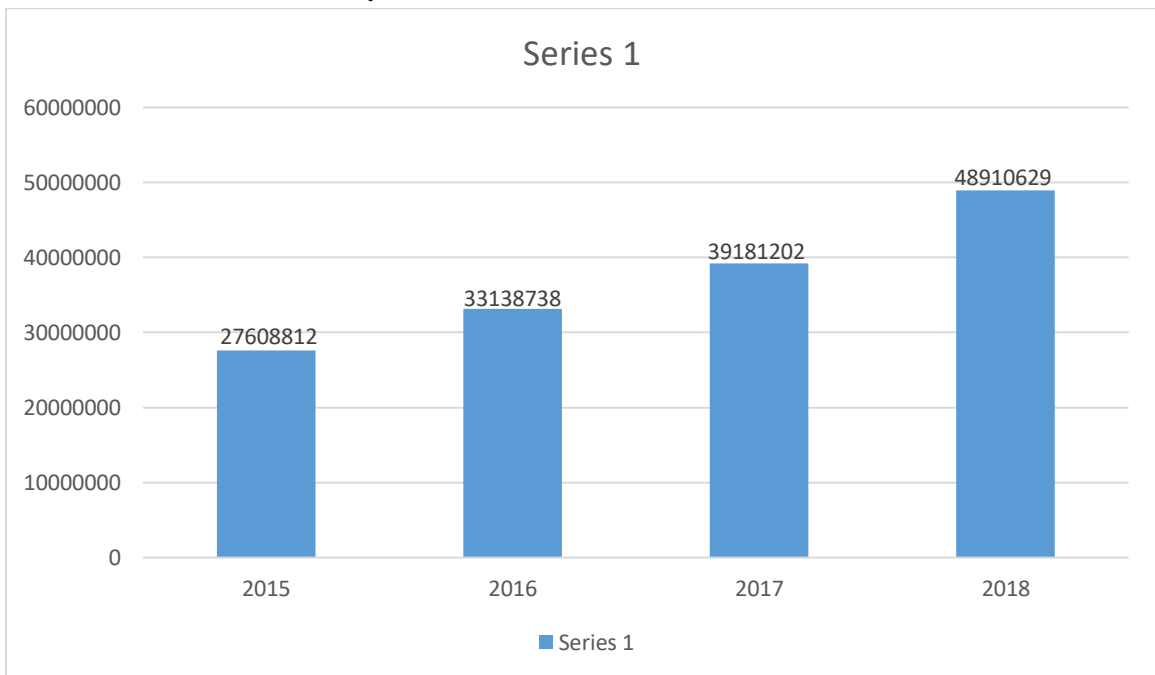
គ. ធនាគារកាថេ យូណៃធីត

ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារ បានផ្តល់ឥណទាន គេហដ្ឋាននៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ យោងទៅ តាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ១១,៥១៤,០៧១ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ២៣,០១៧,២៧៧ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃធីត, ២០១៦)
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ៣២,០១៩,៦៤៣ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ៥៣,៧១២,០៦៥ ដុល្លារអាមេរិក។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃធីត, ២០១៨)

ឃ. ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ

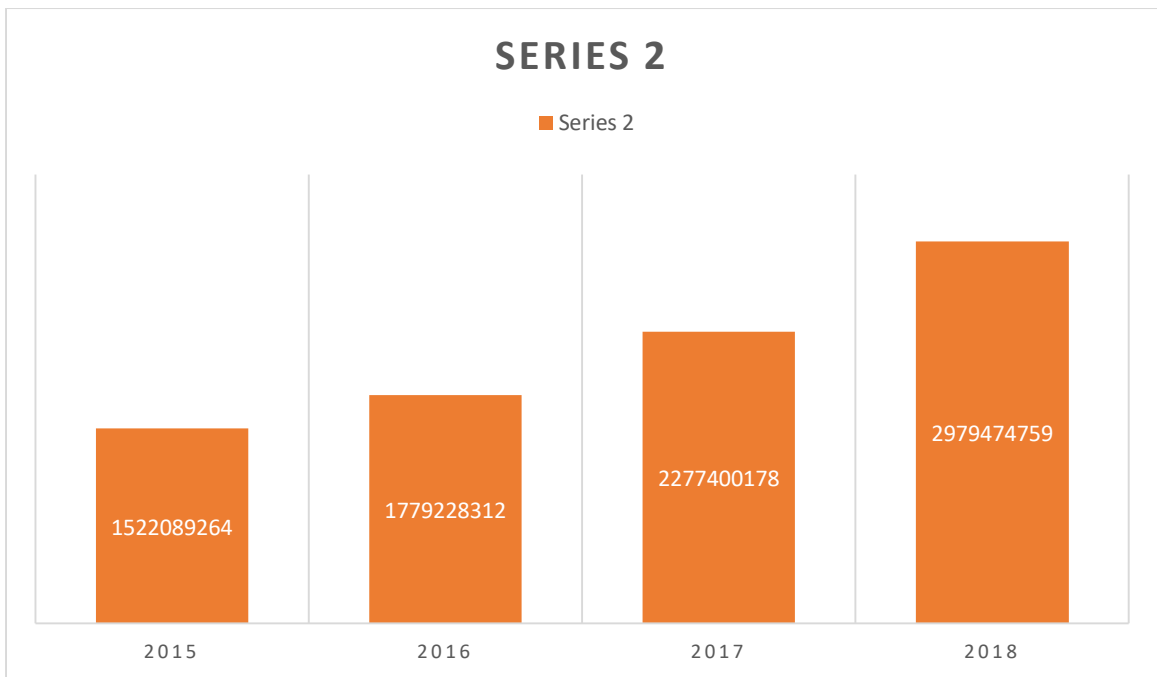
ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារ កម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋាននៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ យោងទៅតាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុប ២៧,៦០៨,៨១២ ដុល្លារអាមេរិក

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ៣៣,១៣៨,៧៣៨ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ, ២០១៦)
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ៣៩,១៨១,២០២ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ គឺជាឆ្នាំដែលធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានគេហដ្ឋានទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ៤៨,៩១០,៦២៩ដុល្លារអាមេរិកដែលកើតឡើងខ្ពស់ជាងគេក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ, ២០១៨)

៣.១០.២. ឥណទានអាជីវកម្ម

ក. ធនាគារកាណាឌីយ៉ា

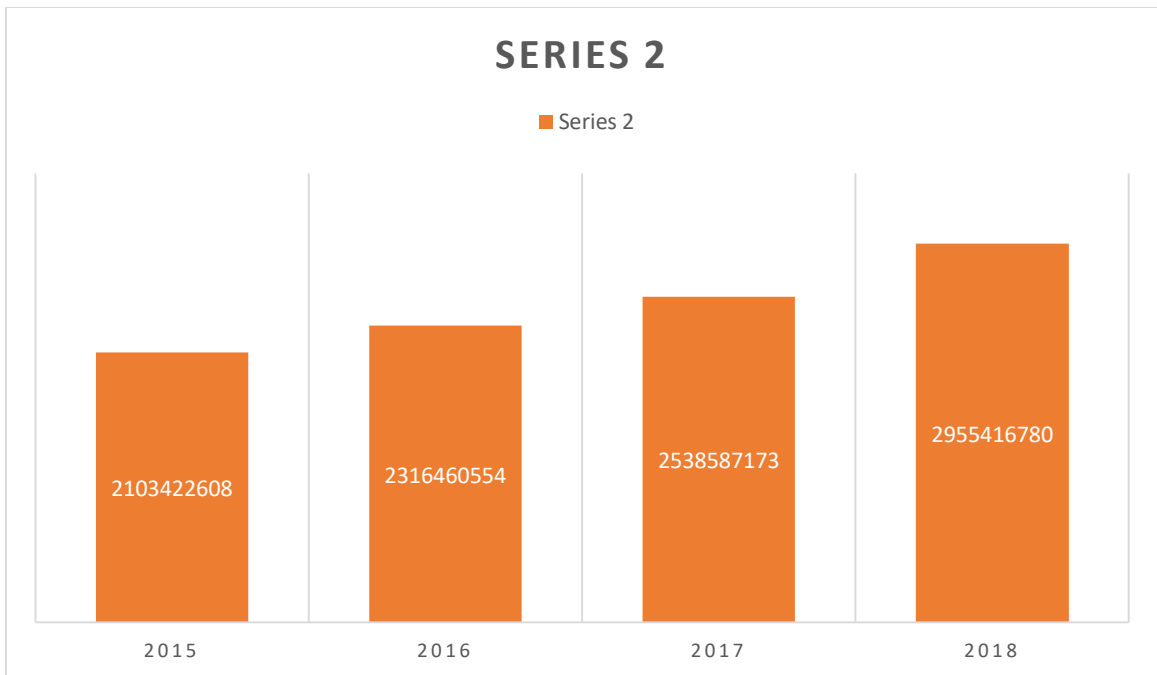

ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារ កាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មនៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ យោងទៅតាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ១,៥២២,០៨៩,២៦៤ ដុល្លារអាមេរិក

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ១,៧៧៩,២២៨,៣១២ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាណាឌីយ៉ា, ២០១៦)
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២,២៧៧,៤០០,១៧៨ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារកាណាឌីយ៉ាបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២,៩៧៩,៤៧៤,៧៥៩ដុល្លារអាមេរិក។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាណាឌីយ៉ា, ២០១៨)

ខ. ធនាគារអេស៊ីលីដា

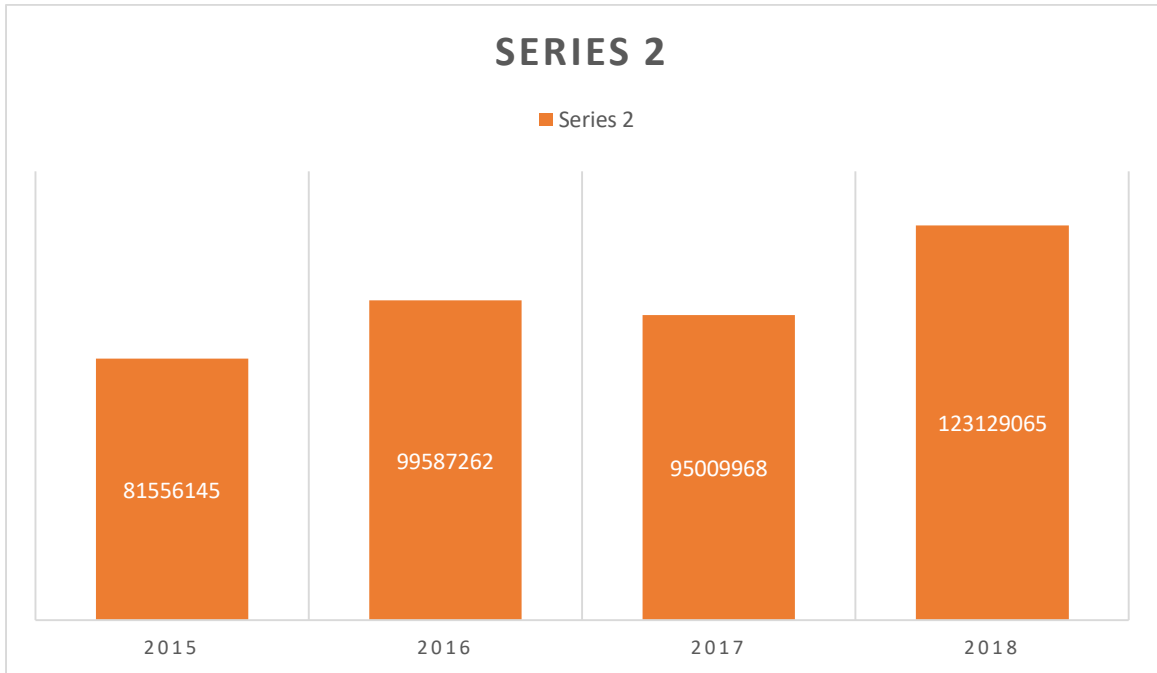

ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារអេស៊ីលីដា បានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មនៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ យោងទៅតាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារអេស៊ីលីដាបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២,១០៣,៤២២,៦០៨ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារអេស៊ីលីដាបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២,៣១៦,៤៦០,៥៥៤ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារអេស៊ីលីដា, ២០១៦)

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារអេស៊ីលីបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២,៥៣៨,៥៨៧,១៧៣ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារអេស៊ីលីបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ២,៩៥៥,៤១៦,៧៨០ ដុល្លារអាមេរិក។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារអេស៊ីលីដា, ២០១៨)

គ.ធនាគារកាថេ យូណៃធីត

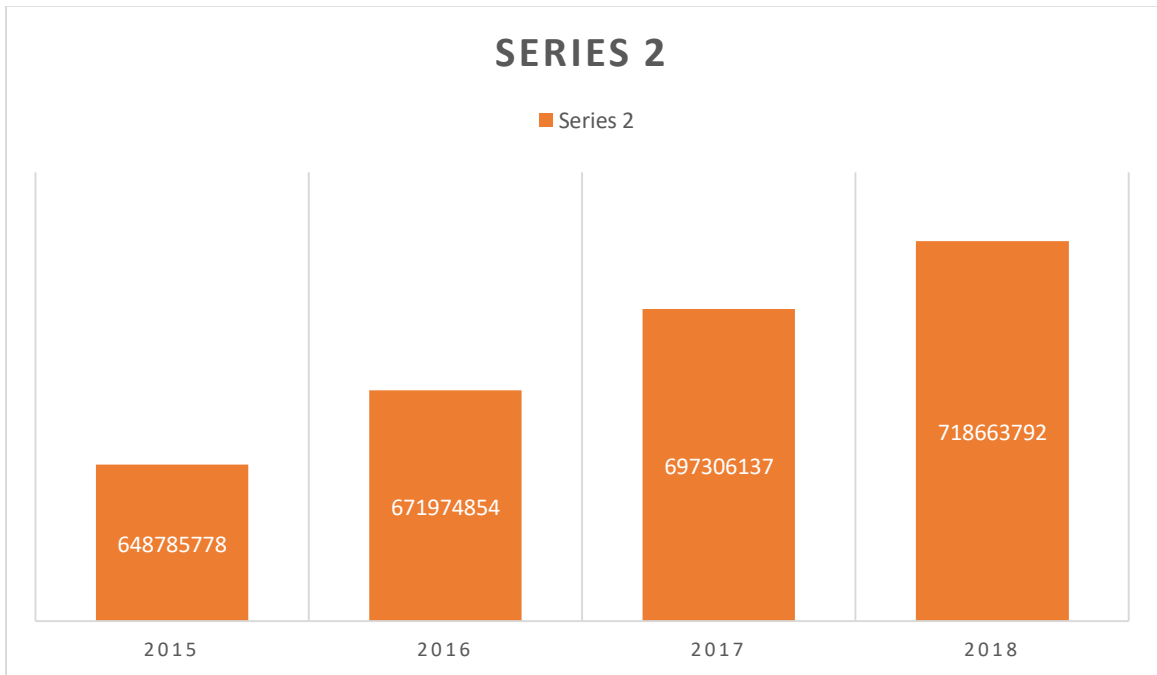

ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារកាថេយូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មនៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ យោងទៅតាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ៨១,៥៥៦,១៤៥ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ៩៩,៥៨៧,២៦២ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាថេ យូណៃធីត, ២០១៦)
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុបចំនួន ៩៥,០០៩,៩៦៨ ដុល្លារអាមេរិក

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារកាថេ យូណៃធីតបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ១២៣,១២៩,០៦៥ ដុល្លារអាមេរិក។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាថេ យូណៃធីត , ២០១៨)

ប.ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ

ក្រាហ្វិកខាងលើ គឺជាទិន្នន័យនៃចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលធនាគារ កម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មនៅក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំចុងក្រោយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៨។ យោងទៅតាមក្រាហ្វិកខាងលើយើងអាចបកស្រាយបានថា៖

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ៦៤៨,៧៨៥,៧៧៨ ដុល្លារអាមេរិក
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ៦៧១,៩៧៤,៨៥៤ ដុល្លារអាមេរិក (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ, ២០១៦)
- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ៦៩៧,៣០៦,១៣៧ ដុល្លារអាមេរិក

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈបានផ្តល់ឥណទានអាជីវកម្មទឹកប្រាក់សរុប ចំនួន ៧១៨,៦៦៣,៧៩២ ដុល្លារអាមេរិក។ (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ, ២០១៨)

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើទ្រឹស្តី និងការចុះប្រមូលព័ត៌មានជាក់ស្តែងទៅលើប្រធានបទ ការគ្រប់គ្រងឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជនៃប្រទេសកម្ពុជា ព្រមទាំងវិភាគ ភាពខ្លាំងភាពខ្សោយ ឱកាស និង ការគំរាមគំហែងរួចមក យើងអាចទាញបាននូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា៖ ធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់ ពិតជាបានដើរតួរយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជួយសម្រួលដល់កម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលនៅក្នុងតំបន់ប្រតិបត្តិការ ទាំងអ្នកនៅទីក្រុង និង អ្នកនៅជនបទឲ្យមានភាពរីកចម្រើនជាងមុន តាមរយៈការផ្តល់នូវសេវាផ្សេងៗជាពិសេសទាក់ទងទៅលើការផ្តល់ឥណទាន ដើម្បីពង្រីកមុខរបរបស់អតិថិជន និង មានគេហដ្ឋានរស់នៅប្រកបដោយសុខុមាលភាពដោយនៅក្នុងនោះ ធនាគារពាណិជ្ជនីមួយៗ បានប្រើប្រាស់នូវគោលការណ៍ និង នីតិវិធីក្នុងការផ្តល់ឥណទានបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវដោយបានកំណត់ច្បាស់លាស់ចំពោះតម្រូវការរបស់អតិថិជន លទ្ធភាពសងត្រលប់ ទំហំឥណទាន ក៏ដូចជាលក្ខខណ្ឌ រយៈពេល និងអត្រាការប្រាក់ ដែលអាចឲ្យអតិថិជនទទួលបានប្រកបដោយភាពពេញចិត្ត ផ្តល់នូវភាពងាយស្រួលក្នុងការផ្តល់ឥណទាន និង ទទួលបានក្នុងរយៈពេលខ្លី ព្រមទាំងអនុវត្តនូវនីតិវិធី និងគោលការណ៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ មុនពេលសម្រេចបញ្ចេញឥណទាននីមួយៗ គ្រប់ភ្នាក់ងារឥណទានទាំងអស់បានធ្វើការសង្កេត និងវាយតម្លៃចំពោះអតិថិជនយ៉ាងល្អិតល្អន់ ទៅលើអាកប្បកិរិយារបស់អតិថិជន គោលបំណងឥណទាន មុខរបរ អាជីវកម្ម ទំហំឥណទាន ចំណូលចំណាយ ទ្រព្យបញ្ចាំនានា វាស់វែងទៅលើហានិភ័យ និងតម្រូវអោយមានអ្នកធានាជាដើម ដើម្បីចៀសវាងនូវការកើតមានហានិភ័យនៅពេលសងត្រលប់។ ម៉្យាងវិញទៀត ក្រោយពីបានផ្តល់កម្ចីទៅអោយអតិថិជន ភ្នាក់ងារឥណទានតម្រូវអោយធ្វើការតាមដានត្រួតពិនិត្យ លើគុណភាពឥណទាន ដើម្បីឲ្យមានភាពប្រាកដថា អតិថិជនប្រើប្រាស់ឥណទានចំគោលដៅដូចដែលបានស្នើសុំ និងមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសងត្រលប់មកធនាគារវិញ។ ជាមួយគ្នានេះដែរនៅពេលដែលឥណទានមានបញ្ហា ភ្នាក់ងារឥណទានក៏ដូចជាភ្នាក់គ្រប់គ្រងបានចាត់នូវវិធានការណ៍ នីតិវិធី និង គោលការណ៍ផ្សេងៗ ដែលបានកំណត់ដើម្បីអនុវត្តន៍អោយបានទាន់ពេលវេលា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងធ្វើអោយឥណទានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់ អាចជួបប្រទះនូវហានិភ័យក្នុងកម្រិតមួយទាបតែប៉ុណ្ណោះ។

ការផ្តល់អនុសាសន៍

ដើម្បីជំរុញទីផ្សារនៃការគ្រប់គ្រងឥណទានគេហដ្ឋាន និង ឥណទានពាណិជ្ជកម្មរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ ឲ្យកាន់តែមានវិសាលភាព និងឧត្តមភាពលើសេវាកម្មរបស់ខ្លួនក៏ដូចជាឆ្ពោះទៅរកការដណ្តើមកេរ្តិ៍ឈ្មោះបន្ថែមទៀតក្នុងការប្រជែងជាមួយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត ទាំងពេលបច្ចុប្បន្ន និងពេលអនាគតនោះធនាគារគួរតែមានគោលការណ៍បន្ថែមទៀតដូចជា៖

- ធនាគារគួរតែបង្កើតការផ្សព្វផ្សាយបន្ថែមទៀតជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងអតិថិជនឲ្យយល់ដឹងពីគោលការណ៍ និងនីតិវិធីឥណទានកាន់តែច្បាស់លាស់។
- ធនាគារគួរតែបន្ទាបអត្រាការប្រាក់កម្ចី និងដំឡើងអត្រាការប្រាក់បញ្ញើដើម្បីលើកទឹកចិត្តទៅដល់អតិថិជនដែលមានស្រាប់ក្នុងការបន្តប្រើប្រាស់បន្ថែមទៀត ក៏ដូចជាដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជនថ្មីឲ្យបែរមកប្រើប្រាស់សេវាកម្មរបស់ធនាគារផងដែរ។
- ធនាគារគួរបង្កើតនូវការបណ្តុះបណ្តាលដល់ភ្នាក់ងារឥណទានបន្ថែមទៀត ដែលមិនសូវមាន ឬគ្មានបទពិសោធន៍ដើម្បីយល់ឲ្យច្បាស់អំពីការវិភាគឥណទាន និងវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយបំណុល។
- ធនាគារគួរតែមានវិធានការឲ្យបានច្បាស់លាស់ដើម្បីលុបបំបាត់ករណីអតិថិជនយកឥណទានរបស់ធនាគារទៅប្រើប្រាស់ខុសគោលដៅ ដែលវាជាមូលហេតុចម្បងដែលអាចធ្វើឲ្យធនាគារខាតបង់ និងជួបប្រទះនូវហានិភ័យ។

ឯកសារយោង

ឯកសារជាតិសំខាន់ៗ

- ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុ
 - លោក ង៉ុយ ជឿន. (២០១៦). ក្នុង លោក ង៉ុយ ជឿន, ទិដ្ឋភាពគតិយុត្តនៃធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ (ទំព័រ ១១-១៥).
- សៀវភៅ និងអត្ថបទសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្សេងៗ
 - លោកគ្រូឈាង ហ៊ុយ. (២០០៦). ការគ្រប់គ្រងឥណទាន. ប្រភេទនៃឥណទាន, ទំព័រទី២.
 - (២០១៨). របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ. ភ្នំពេញ: ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.
 - (២០១៦). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ភ្នំពេញ ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.
 - (២០១៦). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ. ភ្នំពេញ: ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.
 - (២០១៨). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ. ភ្នំពេញ: ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.
 - (២០១៨). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ. ភ្នំពេញ: ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ.
 - (២០១៦). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាណាឌីយ៉ា. ភ្នំពេញ: ធនាគារកាណាឌីយ៉ា.
 - (២០១៨). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាណាឌីយ៉ា. ភ្នំពេញ: ធនាគារកាណាឌីយ៉ា.
 - (២០១៦). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាថេ យូណៃធីត. ភ្នំពេញ: ធនាគារកាថេ យូណៃធីត.
 - (២០១៨). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារកាថេ យូណៃធីត. ភ្នំពេញ: ធនាគារកាថេ យូណៃធីត.

- _ (២០១៦). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារអេស៊ីលីដា. ភ្នំពេញ: ធនាគារអេស៊ីលីដា.
- _ (២០១៨). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំធនាគារអេស៊ីលីដា. ភ្នំពេញ: ធនាគារអេស៊ីលីដា.
- _ (២០១៨). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃធីត. ភ្នំពេញ.
- _ (២០១៦). របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ធនាគារកាថេ យូណៃធីត. ភ្នំពេញ: ធនាគារកាថេ យូណៃធីត.
- _ លោកគ្រូ ឈាង ហ៊ុយ. (២០១៦). ការគ្រប់គ្រងឥណទាន. ដំណើរការគ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី៦.
- _ លោកគ្រូ ឈាង ហ៊ុយ. (២០១៦). ការគ្រប់គ្រងឥណទាន. ការត្រួតពិនិត្យឥណទាន, ទំព័រទី៣.
- _ សម្តេចសង្ឃរាជ ជួនណាត. (១៩៧៩). វចនានុក្រមខ្មែរភាគ១.
- ឯកសាររបាយការណ៍បញ្ចប់ការសិក្សា និងសារណាបញ្ចប់ការសិក្សា
 - _ ហ៊ុច ស្រីកុល និង អ៊ុច ហ៊ាប. (២០១៨). ការគ្រប់គ្រងឥណទាន. Phnom Penh.
 - _ ហ៊ុចស្រីកុល និង អ៊ុច ហ៊ាប. (២០១៨). ការគ្រប់គ្រងឥណទាន. Phnom Penh.
 - _ ហ៊ុន ស្រីកុល និង អ៊ុច ហ៊ាប. (២០១៨). ការចាត់ថ្នាក់នៃឥណទាន. ការគ្រប់គ្រងឥណទានអាជីវកម្ម, ទំព័រទី២១.
 - _ ទេព ម៉ាដីឡែន និង អាន សុជាតា. (២០១០). ការគ្រប់គ្រងឥណទានគេហដ្ឋានរបស់ធនាគារពាណិជ្ជនៃប្រទេសកម្ពុជា. មុខងារនៃការគ្រប់គ្រងឥណទាន, ទំព័រទី១០.

ឯកសារជាតិសង្ខេបស្រុកស្រាវជ្រាវ

- _ About Canadia Bank. (2019). យកមកវិញពី Canadia:
https://www.canadiabank.com.kh/en/about_canadia.aspx
- _ About Us. (២០១៩). យកមកវិញពី Cambodian Public Bank:
<https://www.cpbebank.com/About-Us/About-Us/Corporate-Profile>
- _ (២០១៨). Annual Suprevison Report. Phnom Penh: National Bank of Cambodia.

- _ Canada Bank. (២០១៩, June ២១). យកមកវិញពី
https://en.wikipedia.org/wiki/Canada_Bank
- _ Commercial Banks . (២០១៥). យកមកវិញពី
https://www.nbc.org.kh/english/supervision/commercial_banks.php
- _ History. (២០១៩). យកមកវិញពី Bank Profile:
https://www.acledabank.com.kh/kh/eng/ff_history
- _ History of Cathay United Bank. (២០១៩, May ១០). យកមកវិញពី Cathay United Bank: https://en.wikipedia.org/wiki/Cathay_United_Bank#Cambodia
- _ Home Loan. (2019). យកមកវិញពី Canada Bank:
https://www.canadiabank.com.kh/en/home_loan.aspx?fbclid=IwAR06zdbolVAvI1CtEu2WZH1d2iq31fpBk6viwYL7XFQWmtRxOiBEAYYJ0sY
- _ Hosing Loan. (2019). យកមកវិញពី Acleda:
https://www.acledabank.com.kh/kh/eng/ps_crhousingloan?fbclid=IwAR3G-o4Wb6hV74kAdhUzdTzo4LIN2NhceRV9-HmclgtHOTRCsWAC-ey3b-g
- _ Housing Loan. (2019). យកមកវិញពី Acleda Bank:
https://www.acledabank.com.kh/kh/eng/ps_crhousingloan?fbclid=IwAR3G-o4Wb6hV74kAdhUzdTzo4LIN2NhceRV9-HmclgtHOTRCsWAC-ey3b-g
- _ Khan Baba. (2017). Functions of the Commercial Bank or explain the role of commercial banks in the modern business . យកមកវិញពី Study Points:
<https://studypoints.blogspot.com/2012/08/functions-of-commercial-bank-or-explain.html>
- _ Medium-Sized Enterprise and Corporate Loan. (2019). យកមកវិញពី Acleda Bank:
https://www.acledabank.com.kh/kh/eng/ps_crmediumloan?fbclid=IwAR37q-1o5snOrTCK9HbXbaUJiBHD22NsQ4g9QFdIqelzmTyK4M0khl0rLS4

- _ Profitstar. (2019). Comercial Bank. យកមកវិញពី Online Banking:
<https://www.thecommercialbank.net/about-us/history?fbclid=IwAR2SQwnUjsd5wbrhE9My1i0cV2tmqiatfLhtcVU2QeNnjSGkoZUPqjPBzDk>
- _ Special SME Loan Packages. (2019). យកមកវិញពី Canadia Bank:
https://www.canadiabank.com.kh/promotion/sme_loan.aspx?fbclid=Iw

